

GENT
OPINIÓ
CULTURA
MOIANÈS
POLÍTICA
CRÒNICA

La Tosca

MOIÀ June 2020

núm. 793

Cap a la "nova normalitat"

Parlem amb el Dr. Xavier Lázaro i la regidora Laia Bonells
S'arreglarà la C-59, una de les carreteres més perilloses
El primer equip del C.E. Moià retorna a Tercera Catalana

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

CONCURS «La qualitat és en el detall»

El formatge del Moianès

www.montbru.com

És de fusta i, com que no és a l'exterior, us ajudem amb una pista: forma part d'un escut familiar que, un cop l'any, té molt de protagonisme públic; la gent del poble s'hi abraona i diu de tot a un membre d'aquesta família. On és? De quina família es tracta?

Entre els que identifiqueu correctament on es troba aquest element del poble de Moià farem el sorteig d'un formatge de Montbrú.

Envieu la resposta a latosca@latosca.cat (indicant nom, cognoms i número de telèfon).

La imatge del concurs anterior correspon a l'edifici de la placeta de Sant Josep, entre els carrers del Salt i de Sant Pere. La guanyadora ha estat Montse Bautista Pérez.

La imatge del mes de març corresponia al dintell del balcó del carrer de Sant Pere, núm. 19. Cap persona no ho ha encertat.

EDITORIAL

Viatge a la «nova normalitat»

«Cap a la nova normalitat» és el titular de coberta d'aquest número de LA TOSCA. Encapçala notícies i portades de diaris i revistes, d'aquí i d'arreu, en llengües romàniques i germàniques. La *nova normalitat* és en el títol d'un flamant decret aprovat pel Govern espanyol que farà de guia —d'obligat compliment— per a aquest llarg camí. Són unes paraules que poden inspirar, d'antuvi, desconfiança o recel: «nova» i «normalitat» no combinen i la preposició del començament evoca un trajecte indeterminat, ni breu ni fàcil.

Ara bé, aquest terme no és pas un invent recent ni d'aquí. *The new normal* es va popularitzar en cercles financers arran del col·lapse financer del 2008, com una anticipació del món que ens trobaríem, crisi que tant impacte va tenir (i encara té) i que prou recordem, a Moià, per la situació econòmica que va esclatar a l'ajuntament. Mal auguri, doncs, perquè la «nova normalitat» pot evocar la resignació davant l'acceptació acrítica d'allò que —fa poc més de tres mesos— ens hauria semblat inadmissible. Aquell 2008, precisament, Naomi Klein, una escriptora canadenc molt crítica amb el sistema, publicava *La doctrina del xoc*, un documentat assaig on palesava com la confusió i la commoció causades per catàstrofes naturals, socials i accions terroristes —el tsunami del 2004, la guerra de les Malvines, l'11S— eren el moment propici per a introduir re-

formes que, en un altre moment, serien del tot inacceptables per a la societat.

No és exagerat qualificar d'estat de xoc la situació en què estem immersos des de fa tres mesos. L'espècie humana hem estat vivint de manera accelerada, sense percepció dels nostres límits, i ens hem adonat, de cop, que continuem essent fràgils i vulnerables. Un simple virus ens ha fet redescobrir que som natura, i ha aturat el món.

En aquesta TOSCA llegireu com s'han organitzat i quines han estat les respostes, des de l'Àrea Bàsica de Salut i des de l'Ajuntament de Moià, per a afrontar aquesta situació inèdita, i es fan valoracions de com ha reaccionat la gent i les empreses, amb actituds i actuacions solidàries, posant-se al servei del bé comú. També es continua amb el Dietari, que ha passat del confinament a la desescalada.

Sortim d'una situació estressant. Abandonem el panteix per poder agafar aire, aquest estiu. El viatge col·lectiu que emprenem, això que en diuen «nova normalitat», no és un lloc al qual puguem tornar. És un destí que haurem de construir plegats i pel qual haurem de lluitar. Si mantenim el pensament elevat, la memòria col·lectiva i l'esperit crític, evitarem que, als efectes del virus, s'hi afegeixin unes transformacions econòmiques que incrementin encara més les desigualtats i el dolor dels desfavorits.

ÍNDEX

Editorial	3
Covid-19 / Vida municipal	5
Dr. Xavier Lázaro: «Amb el Covid s'ha vist...». <i>J. Font</i>	5
L'actuació municipal: parlem amb Laia Bonells. <i>J. Font</i>	8
Dietari de la desescalada. <i>J. Clarà</i>	12
Més de tres mesos d'estat d'alarma... <i>Xarxa Suport Mutu</i>	20
Píndoles d'història de Moià a la xarxa. <i>J. Font</i>	23
Covid-19 / Les entitats informen	24
Notícies del Cercle. <i>Cercle Artístic del Moianès</i>	24
Campanya per a la compra de ... <i>Moianès Solidari</i>	25
L'Esplai informa. <i>La Junta de l'Associació</i>	26
Biblioteca Municipal 1 d'Octubre	27
Museu de Moià	28
Moianès	29
Actuacions davant el Covid-19 (2). <i>Consell Com. / Consorci</i>	29
Castellcir: la nova escola, un projecte ... <i>F. Rochel</i>	31
Sabies que la C-59 és una ... <i>Fem la C-59 Segura</i>	32
La millora de la C-59 comença ... <i>JxCat Moianès</i>	34
Esports	36
El C.E. Moià retorna a Tercera Catalana. <i>À. Casals</i>	36
Antics futbolistes del C.E. Moià (6). <i>Jaume Clarà. J. Riera</i>	38
Miscel·lània	40
Sense ànim de crítica. <i>M. Setvalls</i>	40
Sopa de lletres	40
El racó dibuixat	41
El MOIANÈS, un acrònim d'art pictòric. <i>C. Compañó</i>	41
Lletres	42
Versos diversos... <i>B. Fonts</i>	42
A Moià. <i>Q. Solà</i>	42
Publicacions	43
Moviment demogràfic	45
Necrològiques	45
Dades meteorològiques	50

Fot. Josep Font

LA TOSCA · Can Carner. Joies, 11-13 · 08180 Moià · latosca@latosca.cat · www.latosca.cat

Consell de Redacció: Mercè Bigorra, Jaume Clarà, Josep Font, Albert Lozano, Elvira Permanyer, Roser Portet, Josep Riera, Elisa Roca, Josep Rúaix, Elvira Vilardell
Administració: Eduard Gómez

Disseny de la revista: Soldevila. Disseny i Comunicació — Impressió: Winihard Gràfics, Moià
DL B-4501-1983 — ISSN 2014-5160, 2014-5179 (versió digital) — 8 números l'any. Preu de l'exemplar: 4'5 euros

Edita: ASSOCIACIÓ CULTURAL
MODILIANUM

Amb el suport de

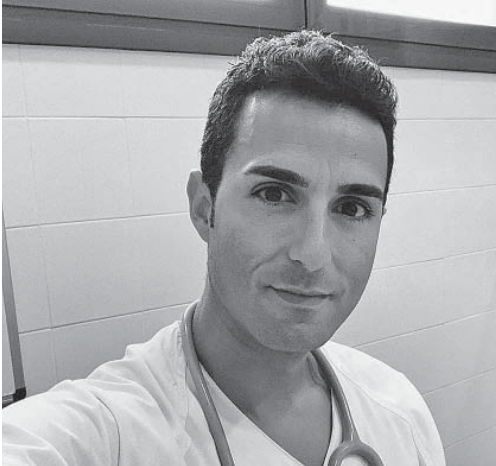

LA TOSCA és membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal

COVID-19 / VIDA MUNICIPAL

Dr. Xavier Lázaro: «Amb el Covid s'ha vist que cal canviar el model d'atenció primària»

Josep Font

Dr. Xavier Lázaro

El doctor Xavier Lázaro és el director de l'Àrea Bàsica de Salut Moià-Castellterçol des de l'any 2018. Havia estat al servei d'urgències de l'Hospital de Sant Pau i va optar per la medicina familiar, que exerceix al CAP de Moià des del 2015. Coneix i cuida la salut de les persones moianesenques des de fa cinc anys. És pragmàtic, clar i directe, i comença les declaracions sense prolegòmens... «El primer que s'hauria de dir és que el Covid-19 ens va agafar per sorpresa —a tothom i a tot arreu— aquí, al Departament de Salut, al Ministeri i tan amunt com vulguis.»

L'Àrea Bàsica està integrada pel CAP de Moià, el CAP de Castellterçol i pels consultoris locals de Castellcir, l'Estany i Sant Quirze Safaja. Dóna assistència, per tant, a totes aquestes poblacions i a Granera.

A l'Àrea Bàsica del Moianès, hi ha alguna especificitat a tenir en compte per al Covid-19?

Es tracta d'una àrea de salut amb una dispersió geogràfica important. Per això vam reorganitzar de seguida les nostres forces, ja que vam veure que no podríem mantenir-ho tot obert, sempre, amb els recursos que teníem. Pensa que en aquesta àrea hi ha també set residències: tres a Moià, dues a Castellterçol, una a l'Estany i una a Castellcir, amb unes 370 places. Cal afegir-hi un centre de discapacitats com la Llar dels Avets i el CRAE [Centre Residencial d'Acció Educativa] de Sant Quirze Safaja —a l'antic sanatori per a tuberculosos de Puig d'Olena. Estem parlant de més de quatre-centes persones amb necessitats especials. Som l'espai de la Catalunya Central amb més densitat de residències. És cert que a Navarcles i a Sant Fruitós hi ha alguna residència gran, però aquí n'hi ha moltes de petites.

I com us vàreu reorganitzar? Vàreu tenir personal de reforç?

Concentrant els recursos en un sol CAP, una decisió —consensuada amb la Gerència de Salut de la Catalunya Central— dolorosa. Es tractava que afectés al mínim la major part de la població. Tancar el CAP de Castellterçol no va ser fàcil, però es va entendre molt bé que era una situació excepcional i que calien decisions excepcionals. S'ha vist, sobretot, que quan hi ha hagut una urgència o un control, s'han atès com sempre, però fent-ho des d'aquí. També hem canviat totalment els horaris, intentant organitzar-nos per conciliar-ho amb la vida familiar. Cal agrair la responsabilitat i l'empatia dels ciutadans. També cal destacar la col·laboració de persones —algunes anònimes— que han cedit material, i de l'Ajuntament de

Moià, amb la cessió d'una furgoneta per a sortir ràpidament als domicilis per atendre urgències. Els nostres cotxes particulars els fem servir, habitualment, però amb les necessitats de vestuari actuals es feia impossible. També vam tenir personal de suport d'infermeria, administratius..., aportat des del Departament de Salut.

Al Moianès, a diferència d'altres llocs i d'alguns hospitals, no hi ha hagut mai manca d'efectius, però sí tensions organitzatives derivades de baixes del personal, afectat per la pandèmia, com jo mateix, que també vaig estar de baixa pel Covid-19. També hi ha hagut suport de Metges Sense Fronteres a les residències, que és un tema que vam entomar de seguida. A les residències els vam deixar material de bon començament, perquè calia dosificar-lo molt bé, ja que amb la decisió de centralitzar les compres va costar que arribessin tots els EPIs a tot arreu. Tenint en compte el nombre de residències, aquesta reacció ràpida va ajudar. El treball en xarxa ha estat indispensable. A Moià hi havia més relació mèdica amb les residències, des del CAP, perquè el Dr. Viñeta, que hi havia treballat tants anys, fa el seguiment de la majoria. Aquí, abans de tenir el protocol del Departament de Salut, ja en vam fer un i vam recomanar que aïllessin els avis a les habitacions, que no hi entressin visitants de fora, que vigilessin el circuit de l'alimentació. És clar que el virus s'ha emportat algunes vides, a les residències. Però estem contents de la feina feta.

Com heu viscut l'aïllament de les persones malaltes i la impossibilitat d'acomodar-se dels seus familiars?

Això és molt dur, molt dur. I costa molt de parlar amb un pacient i haver-ho de fer per telèfon, o quan saps que algú ha perdut un familiar i no ha pogut ni acomodar-se'n com hauria volgut ni fer una vetlla. Això, quan la situació es relaxi, ho hauré de recordar. No podem oblidar

el que ha passat, perquè és molt dur. Ho hem passat molt malament, i si malgrat tot hem tirat endavant ha estat per l'esforç dels professionals sanitaris, i no parlo solament de metges i infermers: el personal administratiu, el de neteja —que ha hagut de venir molt més—, des del personal del CAP al de les ambulàncies i les UCIs, del primer al darrer.

Hi ha hagut força diferències en el nombre de casos per 1.000 habitants en els municipis del Moianès. A més de la mida dels pobles, existeix algun altre motiu?

La mobilitat hi té a veure i també perquè aquí a Moià no s'ha parat gaire l'activitat econòmica a les fàbriques, la indústria d'alimentació, la tèxtil... Jo, que pujo del Vallès, els dies de menys activitat es notava de Sant Feliu de Codines en amunt que hi havia més cotxes a la carretera. Amb més mobilitat hi ha més possibilitat de contacte i de contagi. Ara bé, les dades de Moià han estat més baixes que a les grans ciutats.

Però la ciutadania no deixem de tenir altres malalties. Com s'ha vist afectat aquest aspecte?

És clar que les derivacions i proves complementàries s'han vist afectades: s'han aturat totes aquelles que estaven programades i no eren urgents. Allò urgent s'ha fet, amb uns primers dies de decalatge. Aquests dies s'han fet diagnòstics de càncer, tot i el Covid. Això sí, fent tests de PCR abans de practicar altres exploracions a l'hospital.

¿S'ha après alguna cosa, d'aquest episodi, fins ara?

És evident que s'ha de canviar el model d'atenció primària. És un model que va funcionar bé molts anys, però que feia temps que s'estava col·lapsant. Es té massa tendència a venir al CAP sense programació. Amb l'atenció telefònica hem pogut fer una planificació i un seguiment de determinades patologies en

molts pacients molt millor que si els fem venir al centre. També hem fet moltes visites domiciliàries. Haurem de tendir a fer que al CAP s'hi vagi només amb visita programada. Amb la web i les aplicacions informàtiques, des de casa pots veure resultats d'anàlitzes o imprimir la recepta electrònica. Aquestes consultes, més burocràtiques i menys clíniques, no s'han de fer aquí. El metge i l'infermer han d'estar presencialment per al que han d'estar, per a exploracions i tractaments. Això ha arribat, sobtadament, amb el coronavirus, i s'ha de quedar perquè és necessari. S'ha fet una sacsejada al sistema d'atenció sanitària.

I la relació entre el sistema primari i els sistema hospitalari?

S'ha parlat molt dels hospitals i han sortit molt en els mitjans de comunicació. Sembla que l'assistència primària ha quedat més apartada o que no ha tingut

tant protagonisme. Però el Covid és com un iceberg, del qual s'ha vist només la punta. A sota hi ha hagut una massa invisible d'asimptomàtics, o de casos lleus que hem entomat des de la primària. Si no s'ha col·lapsat més el sistema és pel seguiment que s'ha fet des d'atenció primària, i això s'ha de valorar.

A Madrid van decidir que la gent que emmalaltís aniria a l'hospital i van desmantellar l'atenció primària, van fer IFE-MA reforçant els hospitals. Aquí, a més de reforçar els hospitals, s'ha mantingut la primària, s'han unit àrees bàsiques. A Moià hem mantingut les vint-i-quatre hores de guàrdia, no hem tancat mai i ho hem fet amb personal propi. Això sí, fent moltes més hores de les que tocava. Això ha permès que els hospitals no es col·lapsessin tant.

Jo vinc d'urgències. Vaig estar a l'Hospital de Sant Pau. He vist els dos mons.

El Dr. Lázaro, durant l'entrevista al CAP de Moià (fot. J. Font)

Allà tens una fotografia. Fas proves a un pacient i l'envies a l'habitació o a casa i no en saps res més, perquè en tens un altre per diagnosticar, a urgències. Aquí, en la medicina de família, obtens el vídeo: saps com l'has enviat a l'hospital i com et torna, saps a més que està convivint amb una persona vulnerable i que l'has de vigilar més. Tens una visió més global i li pots fer un seguiment adequat.

Hem mantingut molt contacte amb alcaldes i entitats, mitjançant un grup de whatsapp. Jo deia als alcaldes: no patiu pels números. A l'inici, que no podíem fer proves, vam tractar molts casos amb

síntomes clars de coronavirus. Però sense el test no ho podem afirmar. Estem convençuts que ho eren i els hem tractat des d'aquí. Ho vull agrair a l'equip: hem tingut personal de baixa que reclamaven que els fessin la prova ràpidament per poder-se reincorporar a la feina com més aviat millor, perquè veien com anàvem. El que compta és l'atenció i el suport a les persones i això ho hem fet parlant molt amb els mossos d'esquadra, la policia local, el Consell Comarcal, les entitats. Per una vegada he tingut la sensació que tothom anava a l'una. Hem fet un front comú.

L'actuació municipal: parlem amb la regidora Laia Bonells

Josep Font

Laia Bonells i Oliver fa un any que és a l'Ajuntament de Moià. Exerceix com a tercera tinenta d'alcalde. Com que és la regidora d'Educació, Serveis Socials, Gent Gran, Civisme, Joventut i Polítiques d'Igualtat i Diversitat de Gènere, bona part de les qüestions sobrevingudes amb el Covid-19 han estat de la seva competència. Mirem de resumir quines han estat les principals actuacions de l'Ajuntament de Moià per a fer-hi front, distribuïnt-ho pels àmbits temàtics de les seves competències.

Amb les escoles tancades, com ha repercutit el Covid-19 en l'ajuntament i l'educació?

El tràngol més gros ha estat l'escolarització telemàtica. Des de les escoles han estat treballant per detectar famílies amb problemes d'accés a la xarxa o amb manca d'equipaments, com ara ordinadors. La Generalitat s'ha focalitzat a atendre els alumnes de finals de cicle, però els que

no ho eren s'han hagut d'atendre a escala local: les escoles han hagut de cedir ordinadors i des de l'ajuntament hem aportat paquets de dades perquè les famílies poguessin fer la inscripció telemàtica. Això ha afectat unes quinze inscripcions.

Ets la regidora de Serveis Socials. Heu detectat increment de la demanda social?

Sí, s'ha notat. Però creiem que és ara, durant el mes de juny, quan pujarà de veritat la demanda. Si bé hi haurà casos d'ERTO que tornaran al treball, també n'hi haurà que quedaran definitivament a l'atur i en preveiem un augment a partir d'ara.

Des de l'ajuntament hem assumit l'entrega del Banc d'Aliments de Càritas. El voluntariat de Càritas és, sobretot, de gent gran. Era personal de risc i no podien assumir l'entrega. Com a ajuntament podíem vehicular aquestes ajudes mitjançant targetes moneder. Ho hauríem pogut fer, però se'ns haurien fet malbé els productes alimentaris emmagatzemats a la par-

Laia Bonells (fot. J. Font)

ròquia i en una nau de l'ajuntament. Ho hem assumit des de Serveis Socials (amb personal de l'ajuntament, amb treballadores de l'escola bressol, etc.). Està previst que ara al juny es torni a incorporar al seu lloc el personal de Càritas. Cada tramesa d'alimentació es distribueix a unes setanta famílies. Com que els repartiments s'alternen, aquesta funció bàsica de distribuir aliments depassa el centenar de famílies.

I l'atenció a la gent gran, com s'ha organitzat?

De seguida vam trucar a tota la gent gran que constaven en el padró de Moià. Ho vam fer quan feia una setmana que estàvem confinats, per saber si necessitaven ajuda, si tenien algú a prop o si estaven i se sentien sols. Vam seleccionar els qui no tenen servei de teleassistència, perquè als qui en tenien els trucaven ja des del mateix servei. Jo personalment vaig trucar a un centenar de persones i, és clar, en trobaves que vivien a fora, en una residència o amb els fills. Vam aprendre moltes coses i vam organitzar un servei per a portar-los aliments a les cases i evitar així que haguessin de sortir. En aquestes tasques hi estan participant persones voluntàries, però també hem

contractat serveis d'atenció a domicili, a fi de garantir que podíem prestar aquest servei.

En quins àmbits més has hagut d'intervenir?

També em pertoca la relació amb els centres de culte. Si l'església, que és tan gran, ha hagut d'estar tancada unes quantes setmanes, ha costat una mica de fer entendre a la comunitat musulmana que l'espai que utilitzen com a mesquita tampoc no es podia utilitzar. Ha coincidit, a més, amb el Ramadà, que han hagut de celebrar de manera individual.

Com a regidora de Civisme haig de dir que la resposta, en general, ha estat molt bona. S'ha complert força bé, però ens hem trobat de tot: hi ha hagut moments en què ens hem relaxat i que ha calgut llançar un avís per corregir-ho. Això ho hem fet molt coordinats amb el CAP. Quan hem tingut la sort de poder relaxar les mesures, calia assegurar que es complien, ara que eren més fàcils de complir.

Amb la tornada paulatina al treball presencial caldrà canviar els serveis socials de l'ajuntament. Estan ubicats en un lloc que no compleix els requisits de seguretat de distàncies personals i hauran d'ubicar-se al pis superior de la biblioteca, on hi havia hagut l'Escola de Música.

Pots avançar previsions de serveis per a l'estiu i per a la festa major?

Sí. La piscina s'ha de poder obrir i la volem obrir. És un servei molt útil. El *com* l'hem d'acabar de precisar, perquè les directrius i instruccions canvien tant que és difícil poder prendre el compromís d'anunciar que obrirem tal dia. Igual com ens passa amb els casals d'estiu. Creiem que és un servei important per a moltes famílies. Farem el casal esportiu i donarem suport als que organitzin altres entitats.

També volem celebrar la festa major, és clar. Ara bé, amb les directrius vigents hi ha actes que no es poden fer amb el format de l'any passat. És el cas de la

Cabra d'Or; és impossible mantenir les distàncies; n'hem de parlar amb els organitzadors. En relació a la festa major, ja és públic que el Musical no es farà, entre altres coses perquè no han pogut assajar; és possible que es faci en un altre moment de l'any. Nosaltres volem programar coses, però tant ens poden dir que en les activitats a l'aire lliure pot haver-hi 400 persones assegudes, com que es relaxin

personal. Hi havia gent que mai no havia fet teletreball; ha estat i és complicat, però hi ha hagut molta implicació dels treballadors. També el voluntariat: des de la gent que ha fet mascaretes fins a les empreses que han fet donació de gels. La Generalitat ha anat tard i hem hagut d'aportar material a les residències, sobretot els EPIs. Hi ha gent que s'ha ofert per a anar de voluntaris a les residències. Finalment,

aquesta iniciativa no s'ha pogut materialitzar per la normativa tan estricta d'accés que hi ha hagut. Sí, s'ha fet molt poble.

Aquest primer any l'he viscut molt bé, a l'ajuntament. Potser m'ha sobtat que, a part de la feina política, que és la que ens correspondria, també hem de fer de tècnics. Aquí a Moià m'he trobat que hi ha més feina del que em pensava, perquè jo treballo a l'Ajuntament de Granollers i allà hi ha un cos de treballadors que permet de separar molt la tasca dels regidors de la dels tècnics. Fa molts anys que treballo en

L. Bonells durant l'entrevista (fot. J. Font)

els criteris, o que es posin més durs si les coses es torcen.

En tot cas, des de l'ajuntament no hem hagut d'anul·lar res, encara. No hi havia precontractes o pagues i senyals. Aquest any les festes seran com ens permetin que siguin.

Com l'has viscut, aquest episodi, en el teu primer any a l'ajuntament?

Jo vull destacar, sobretot, l'esforç del

temes socials a Granollers i això m'ha ajudat a encarar molts temes aquí a Moià.

Amb el Covid-19, el procediment administratiu ha estat pràcticament aturat dos mesos i costarà de dur a terme projectes que havíem pressupostat i previst per a aquest any, ja que hi ha força contractacions aturades. Aquest atzucac ens ha complicat la situació. Estic, en definitiva, contenta i enfeinada.

AMB TU

**Més de 3 milions
de prestacions
i pensions anticipades**

**Més de 350.000 famílies
amb tramitació de moratòries**

**Més de 50.000 milions
en finançament
a autònoms, pimes i empreses**

ADO

Patrocinador de
l'Equip Olímpic

Des de sempre, el més normal per a nosaltres és estar al teu costat, i al del teu negoci. I per això, hi continuarem estant en aquesta nova etapa, ajornant-te el pagament de la hipoteca,* avançant-te el cobrament de la pensió i facilitant-te la liquiditat que necessites. Perquè les més de 25.000 persones que treballem a CaixaBank sabem què és el més important i que, amb tu, podrem recuperar la normalitat al més aviat possible.

CaixaBank. Escoltar Parlar Fer

 CaixaBank
Escoltar Parlar Fer

*La moratòria de les quotes de la hipoteca sobre l'habitatge habitual és una mesura legal que recull el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, aplicable a deutors que hagin tingut una reducció dels ingressos o hagin quedat en situació d'atur i que compleixin tots els requisits que estableix la norma. També s'ofereix una moratòria diferent de la legal per a afectats per la COVID-19, encara que no compleixin tots els requisits que estableix la norma. CaixaBank, SA, amb domicili social al carrer del Pintor Sorolla, 2-4, 46002 València, amb NIF A08963619, inscrit en el Registre Mercantil de València, tom 10370, foli 1, llibre V-17831, i inscrit en el Registre Administratiu Especial del Banc d'Espanya amb el número 2100. NRE: 3460-2020-09681

Dietari de la desescalada

Jaume Clarà

Aquest número de LA TOSCA sortirà a la llum quan ja s'hauran traspassat els tres mesos des de la declaració de l'estat d'alarma i l'inici del confinament i quan Moià ja estarà immersa en la fase 3 de la desescalada i a punt d'iniciar allò que s'ha convingut a anomenar «nova normalitat». A continuació publiquem alguns apunts presos durant aquest període de desescalada.

Dimecres, 22 d'abril

La deixalleria de Moià reobre les portes, però amb horari reduït i només per a activitats econòmiques.

Des de la regidoria de Cultura i l'Arxiu Històric s'inicia la publicació de «Petites històries de Moià». En versió de fils de tweets i apunts de Facebook i Instagram, són fotografies (i també documents) antics de Moià, comentades per Ramon Tarter, que volen aprofitar els dies de confinament per a donar a conèixer aspectes diversos de la història de la vila. La primera imatge està dedicada al transport de viatgers entre Moià i Manresa, amb Sebastià Estevadeordal remenant el motor del seu Hispano cap a 1919 o 1920.

Dijous, 23 d'abril, diada de Sant Jordi

Per tal de celebrar la diada de Sant Jordi, LA TOSCA distribueix gratuïtament en PDF el número d'abril-maig que avui surt de la impremta.

Balcons i finestres es guarneixen amb motius al·lusius a sant Jordi i a la pandèmia del coronavirus per a celebrar aquest dia especial.

Des de fa quaranta-vuit hores hi ha diversos sectors de Moià que no veuen la televisió. En un primer moment semblava que era culpa del repetidor de

Sant Jordi (fot. Dolors Illa)

Puigsagordi, però al final el problema estava en la TDT del repetidor de Montbrú.

Diumenge, 26 d'abril

Primer dia que nens i nenes poden sortir. Això fa que els carrers s'animin un mica. També es nota un xic més d'afluència al mercat setmanal.

Dimarts, 28 d'abril

Segons dades del Departament de Salut, a la comarca del Moianès hi ha 94 casos positius de Covid-19 i 161 casos sospitosos. En concret a Moià, 69 casos positius i 78 de sospitosos.

La Fura dels Baus fa la primera representació de la *performance* virtual *La maldició de la corona*, adaptació de *Macbeth*, de William Shakespeare.

Dijous, 30 d'abril

Xavier Rius informa a *NacióManresa* que es reprenen les obres de la depuradora de Moià després d'estar aturades durant sis setmanes. Si no hi ha noves aturades, les obres haurien d'estar enllestides el febrer de l'any vinent.

Divendres, 1 de maig

Núvol, el digital de cultura publica l'article de Josep Ruaix «Sobre la denominació de l'actual pandèmia», en què, entre altres aspectes, justifica l'ús del gènere masculí en parlar del Covid-19.

Diumenge, 3 de maig

Mor el pare Mateu Trenchs, escolapi, que, entre moltes altres ocupacions, era col·laborador de LA TOSCA com a encarregat de l'observatori meteorològic de l'Escola Pia.

Dimecres, 6 de maig

Segons dades del Departament de Salut, a Moià hi ha 90 casos positius de Covid-19 i 147 de sospitosos.

Divendres, 8 de maig

L'alcalde de Moià, Dionís Guiteras, intervé per tercera vegada des de l'inici del confinament a través d'un vídeo penjat a les xarxes. Ho fa en vigílies del darrer cap de setmana en què tot Catalunya continua en la fase 0 del confinament; a partir de dilluns, algunes regions sanitàries del país —però no la Catalunya Central— passaran a la fase 1. En el vídeo, Guiteras, després de parlar per videoconferència amb els delegats de Salut de la Catalunya Central, la delegada a la Catalunya Central, representants del Consell Comarcal i del CAP de Moià, entre altres, comenta que el Dr. Xavier Lázaro li transmetia la preocupació per la sensació de relaxament de la població. Esmenta que a Moià hi ha més de noranta persones infectades i que el més perillós és que molta gent pot ser asimptomàtica i infectar sense saber-ho. També assenyala que fins ara han mort «més de catorze persones».

Malgrat la incertesa per l'evolució de la pandèmia, es convoquen les XXIV Jornades Esportives al pavelló de Moià. Aquest casal d'estiu tindrà lloc del 22 de juny al 31 de juliol. El període d'inscripció serà del 18 de maig al 19 de juny; el preu d'inscripció és de 275 euros (jornades senceres) o 65 euros (una setmana), amb descomptes del 20% en cas d'un segon germà i del 30% per al tercer germà. És organitzat per l'ajuntament amb el Consell Esportiu del Bages i s'especifica que «totes les activitats s'organitzaran amb les màximes mesures de seguretat i seguint les indicacions de les autoritats sanitàries».

Dissabte, 9 de maig

Moià, segons les dades oficials del Departament de Salut, arriba als 100 infectats de Covid-19. El nombre de casos sospitosos és de 169.

Diumenge, 10 de maig

TV3 emet un documental sobre com

Es reprenen les obres de la depuradora (fot. Xavier Rius)

han viscut la crisi del Covid-19 les residències de Catalunya. Un dels casos que mostra és la residència La Ginesta, de Castellcir, que no ha tingut cap positiu després que el personal que hi treballa s'hi tanqués a dins amb els residents.

Dilluns, 11 de maig

Nació Manresa informa que avui s'han iniciat les obres d'emergència que permetran d'assegurar la connectivitat amb fibra òptica en diverses zones de Catalunya. Entre aquestes obres hi ha el tram Moià-Castellterçol, que es començarà abans de final de mes.

Dimarts, 12 de maig

El Consell Comarcal del Moianès readapta la seva formació *on line* al temps de pandèmia. Entre els cursos que ofereix hi ha «Propostes de bones pràctiques de prevenció en el comerç, després de la COVID», a càrrec de Moisès Pellicer (videoconferència via Zoom), «El turisme després de la pandèmia, estratègies d'adaptació», impartit per José Antonio Donaire i adreçat a empreses del sector turístic i a regidors del Moianès, i el *webinar* també via Zoom «Reinvenció en moments de crisi», a càrrec de Gisela Olivé Solé, de Kaleidoscopia.

Sota el títol «Moianès, queda't a casa», els alcaldes Dionís Guiteras (Moià), Eduard Guiteras (Castellcir), Anna Guixà (Sant Quirze Safaja), Xavier Baraut (Santa Maria d'Oló), Salvador Tresserra (l'Estany), Pere Genescà (Granera), Oriol Batlló (Collsuspina) i Isaac Burgos (Castellterçol) fan una crida al manteniment de totes les mesures de prevenció en un moment en què el Moianès encara es troba en la fase 0 de la desescalada.

Dissabte, 16 de maig

L'Arca Internacional, comunitat dins la qual es troba La Llar dels Avets, de Moià, llança la campanya «Lifes goes on!» (La

vida continua), una crida urgent per a cobrir les necessitats de les comunitats de persones amb discapacitat intel·lectual més desfavorides d'Amèrica central, Sud-amèrica, Àfrica i Àsia en uns moments en què la pandèmia del Covid-19 els ha fet minvar els donatius i les vendes per a cobrir les necessitats més bàsiques.

Dilluns, 18 de maig

Moià, com la resta de la regió sanitària de la Catalunya Central, passa a la fase 1 del desconfinament. Comencen a reobrir les terrasses dels bars, amb un nombre més reduït de taules.

Dimarts, 19 de maig

Mor Francesc Sentias. Per primera vegada en setmanes es tornen a penjar esqueles en els llocs habituals. A la sala de vetlles de l'Hospital només s'hi permet l'accés a un màxim de deu persones. A l'ofici funeral, el dia següent a les onze del matí, l'aforament de l'església parroquial queda reduït a cent assistents. La cerimònia acaba amb l'audició de l'enregistrament de l'Himne de l'Arbre Fruiter en què Sentias interpreta, com va fer durant molt anys amb el cor de Moià, el seu solo.

Dijous, 21 de maig

L'Agrupament Escolta Amadeu Oller posa a la venda unes bosses amb els lemes «Per jutjar els meus passos posa't les meves sabates. Sempre a punt». Valen cinc euros i el seu import va destinat a costejar els campaments de Menorca, que no saben si es podran realitzar aquest any o s'hauran de fer l'any que ve.

L'Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya ha convocat el III Concurs Nacional de Balls de Gegants que, probablement, se celebrarà a Moià el diumenge 11 d'octubre.

Divendres, 22 de maig

La Biblioteca de Moià anuncia la reo-

Primera missa dominical (fot. Josep Font)

bertura a partir del dilluns següent, 25 de maig, en horari habitual però amb servei reduït al préstec i retorn de documents i informació bibliogràfica, i amb accés limitat. Es recomana de fer les peticions per telèfon o correu electrònic.

En el *Catalunya migdia* de Catalunya Ràdio el periodista Òscar Fernández entrevista Dani Linares, del restaurant El Colom, de Moià. El motiu és el canvi en les condicions en què poden obrir els restaurants en fase 1 en municipis de menys de 10.000 habitants i amb una densitat de menys de 100 habitants per quilòmetre quadrat. Malgrat que Moià compleix aquests requeriments, segons l'entrevistat no és rendible obrir fins que es garanteixi la mobilitat amb l'àrea de Barcelona.

Diumenge, 24 de maig

Torna la missa dominical a l'església parroquial, encara que amb una assistència força reduïda.

NacióDigital informa de la iniciativa de Formatges Montbrú, Mas El Garet, Sant Gil d'Albió i Cal Quitèria, les quatre formatgeries de l'associació Llet de Cabres Catalanes, que, malgrat la competència, han unit esforços per crear un nou formatge, «Il·lusió», per tal d'absorbir l'excedent de llet de cabra que es produïa a causa de la crisi, amb el tancament de restaurants i l'aturada de l'exportació. En dies següents altres mitjans se'n fan ressò, entre ells TV3, que va emetre un ampli reportatge amb diverses entrevistes.

Dilluns, 25 de maig

Bars i restaurants de Moià ja poden obrir el seu interior, amb aforament limitat i diverses mesures higièniques. Un reportatge de *Regió7* parla amb El Petit Cellar, El Casal, La Tahona de l'Alba (forn de pa i cafeteria) i el restaurant Taula Núm. 1.

Dimarts, 26 de maig

L'Ajuntament de Moià informa que en

incendis.gencat.cat

Si oblidem la història,
es tornarà a repetir.
Al bosc i en zones
properes, recorda-ho:
no hi llencis burilles
ni deixalles, no hi
encenguis coets,
no hi deixis restes de
treballs forestals i
no hi facis barbacoes.

#ElFocNoSoblida

**Contra els
incendis forestals,
cap foguera,
cap cigarreta,
cap descuit.**

Diputació
Barcelona

Generalitat
de Catalunya

7,5 Milions
de futurs

el CAP no es fan tests PCR sota demanda, només segons criteri clínic i amb pacients simptomàtics. Les proves es fan en una carpa que per a aquest objectiu s'ha instal·lat a l'exterior de l'edifici del CAP.

El Museu de Moià comença el tractament de desinfecció de les seves instal·lacions.

Dimecres, 27 de maig

Les obres de la nova Estació Depuradora d'Aigües Residuals de Moià continuen a bon ritme, segons informa l'ajuntament. S'estan fent els treballs d'encofrat i ferralla del reactor biològic, arqueta de recirculació i decantador secundari.

El C.E. Moià confirma que el primer equip de futbol ha estat proclamat campió de lliga i que, per tant, puja de categoria i la temporada vinent jugarà a tercera catalana.

En el marc del pla de desconfinament municipal de l'Ajuntament de Moià, es continuen realitzant tasques de desinfecció dels equipaments que es van obrint al públic. Es reobren les fonts públiques del nucli urbà. A partir d'avui es pot tornar a accedir al parc municipal per a passejar, però continua prohibit l'ús de la zona de jocs infantils i les màquines esportives.

Dijous, 28 de maig

Des de fa dies la dreta i la ultradreta espanyoles es manifesten, sobretot a Madrid, contra les restriccions imposades per l'estat d'alarma i com a forma d'intentar fer caure el govern de coalició de PSOE i Unides Podem. El periodista —i col·laborador de LA TOSCA— Xavier Rius, especialitzat, entre altres temàtiques, en la ultradreta, ho analitza en el programa de TV3 *Planta baixa*, així com ho ha fet també en el diari *El Punt Avui*.

Dissabte, 30 de maig

Les coves del Toll es reobren al públic. És obligatori l'ús de mascareta i l'aforament de visitants es limita a deu perso-

nes per visita (fase 1), nombre que serà ampliat a dotze en la fase 2 i a 15 en la fase 3.

Acció reivindicativa de Capgirem Moià – CUP, a la plaça del CAP de Moià, dins la campanya «Que no ens robin la vida».

Diumenge, 31 de maig

Torna a obrir les portes, en horari d'estiu, el cementiri de Moià.

Dilluns, 1 de juny

Amb l'entrada en la fase 2 de la desescalada, les escoles de Moià, l'institut i l'escola bressol Garrofins reobren de manera parcial seguint les indicacions del Departament d'Educació de la Generalitat i unes estrictes mesures de seguretat i sanitàries. A la biblioteca, ja es pot accedir als ordinadors d'ús públic.

L'Orquestra de Collsuspina cancel·la les Jornades d'Estiu 2020 i els seus concerts davant la impossibilitat de poder oferir les mesures sanitàries adequades als seus participants, famílies i públic. Emplacen els seus seguidors a les Jornades 2021 en el Nou Local Manuel Rives.

Dimarts, 2 de juny

Una seixantena de persones de la Xarxa de Suport Mutu del Moianès es concentren a la plaça de Sant Sebastià sota el lema «La vida abans que el capital, canviem els balcons per les places».

Divendres, 5 de juny

El conseller de Polítiques Digitals i Administració Pública de la Generalitat, Jordi Puigneró, visita les obres de desplegament pel Moianès de la xarxa de fibra òptica.

Dilluns, 8 de juny

Es realitzen tasques de manteniment a la piscina municipal de Moià. L'ajuntament anuncia la seva obertura el dissabte 20 de juny seguint totes les recomanacions sanitàries.

Acció reivindicativa de Capgirem Moià – CUP. Obres de desplegament de la fibra òptica

Més de tres mesos d'estat d'alarma: la Xarxa de Suport Mutu del Moianès

Xarxa de Suport Mutu del Moianès

Fa més de tres mesos, el govern de l'Estat espanyol va decretar l'estat d'alarma, per la qual cosa es van organitzar xarxes de suport mutu arreu dels Països Catalans, una d'elles la Xarxa de Suport Mutu del Moianès.

Dins el món mèdic, es diu que el Covid-19 afecta de manera equitativa totes les persones, però les classes populars sabem que aquest discurs és fals; la pandèmia no és neutral. I és que, en el món on vivim, la societat s'ha dividit en classes, i el sistema polític i econòmic s'ha configurat entorn dels interessos de la classe dominant. Per contra, les classes populars hem estat marginades i les nostres necessitats, ignorades; és per això que només tenim una alternativa: organitzar-nos i crear llaços comunitaris per tenir una vida digna i cobrir aquelles necessitats que quedaven descobertes.

La crisi sanitària, política, ecològica i econòmica causada per la pandèmia ha generat l'agudització de les desigualtats de classe que ja existien: la situació de desprotecció, la pobresa i la vulnerabilitat de les classes populars és més greu que mai i respon a la mateixa estructura del sistema capitalista, racista i patriarcal, que no és capaç de garantir les nostres vides. Per això, les classes populars ens hem organitzat més que mai, hem creat unes estructures capaces de cobrir aquestes necessitats, de socialitzar i redistribuir aquestes feines necessàries per a poder garantir la vida.

La Xarxa de Suport Mutu del Moianès

Al Moianès, la xarxa de suport va ser creada per un grup de joves de la co-

marca el mateix cap de setmana en què s'anunciava l'estat d'alarma. El primer pas fou posar-nos en contacte amb les diverses xarxes creades arreu del territori, així com amb diferents agents que operen a la comarca, com la Creu Roja, per tal de dotar-nos d'un protocol eficaç i segur. També ens vam posar en contacte amb diverses institucions per poder treballar conjuntament, com ara el Banc del Temps, el col·lectiu de Dones Africanes de Moià i les organitzacions de l'esquerra independentista de la comarca, entre altres.

Ens vam organitzar mitjançant el principal mecanisme de comunicació, el WhatsApp, on vam crear un grup obert a totes aquelles persones que volguessin formar part del projecte i un grup per a poder demanar ajuda. En vista que no totes les persones disposen d'aquestes aplicacions, vam habilitar un telèfon central i, en la mateixa línia, vam treballar per explicar i fer arribar a tothom l'organització d'aquesta xarxa de suport mutu a través de les ràdios locals i encartellant, seguint el protocol necessari, els punts dels pobles més transitats aquests dies.

De la mateixa manera, vam crear un canal de Telegram per a poder anar enviant informació i, posteriorment, comptes propis a les xarxes socials de Twitter (@Xmoianes) i Instagram (@xarxasuportmutumoianes).

Des de bon principi vam definir les tres direccions fonamentals cap on havíem d'avançar: per una banda, donar resposta a aquelles necessitats més immediates que les institucions eren incapaces de cobrir, com tenir cura dels infants, adquirir productes de primera necessitat, etc.

Per altra banda, teníem clar que la violència masclista no s'aturaria en aquest context, sinó que, tal com ha passat, s'accentuaria i es dificultaria la viabilitat de denunciar, donades les mesures sanitàries. Per aquest motiu, fou imprescindible sensibilitzar i fer-nos conscients de la responsabilitat social d'estar alerta envers aquestes violències, així com la necessitat de fer accessibles tots els telèfons i mecanismes de les institucions, igual com procurar l'acompanyament i el seguiment dels casos. És necessari teixir xarxa contra la violència masclista i sumar cada cop més agents a aquesta xarxa; per això treballem conjuntament amb l'Associació Cultura de la Dona a fi d'intentar fer front juntes a aquesta situació.

Per últim, oferir assessorament legal i acompanyament davant els casos de vulneració de drets laborals, tenint en compte que ens estan obligant il·legalment a agafar vacances, ens obliguen a anar a treballar sense les mesures de seguretat, ens trobem en una allau brutal d'EROs i ERTOS, tant «legals» com fraudulents. Per tal de donar resposta als abusos laborals hem habilitat un correu electrònic (xarxadesuportmutu@gmail.com) des d'on les treballadores ens poden enviar

tots els dubtes per a poder-los donar l'assessorament legal corresponent a l'hora que potenciem l'organització com a treballadores.

L'habitatge en teoria és un dret, però en la pràctica és una mercaderia més, sotmesa al lliure mercat, que en els darrers anys ha anat augmentant de preu fent que comenci a ser un luxe i no pas un dret. És cert que el govern va llançar una moratòria per a les hipoteques, però totes aquestes mesures són parcials i incapaces de solucionar els problemes en el pagament de l'habitatge de la població. Així, doncs, ens hem sumat a la vaga de lloguers i ens hem coordinat amb la PAHC Bages i l'Oficina d'Habitatge de la nostra comarca. Volem treballar conjuntament amb totes les persones i famílies afectades per tal de poder donar resposta a les seves necessitats, és a dir, arribar a acordar un lloguer just. En el cas que aquest acord no arribés, organitzar la vaga de lloguers. Però una cosa tenim clara: no tolerarem cap desnonament a la nostra comarca i, si se'n vol executar un, ens hi trobaran al davant.

Una altra de les cares més terribles d'aquesta crisi és l'absoluta mancança de recursos i material del sistema mèdic i

Acció reivindicativa de la Xarxa de Suport Mutu, el dia 2 de juny (fot. Xavier Rius)

assistencial i l'absoluta desprotecció amb què les persones es veuen obligades a treballar. Per a cobrir les necessitats de material com mascaretes i bates s'han creat en diferents pobles de la comarca grups autogestionats de gent que en produeixen. Actualment n'existeixen a Monistrol de Calders, Castellcir, Santa Maria d'Oló i Moià i treballen coordinadament entre ells, amb la Xarxa de Suport Mutu i amb Sanitaris per la República de Catalunya Central.

A mesura que ha anat avançant el confinament, ens hem trobat amb nous problemes. Per això, a part d'abordar-los, hem creat un blog popular per tal que totes puguem compartir les nostres experiències, eines per a passar millor el confinament i expressar inquietuds i temors.

Aprentatges i reptes

La situació actual i la crisi que se'n deriva generaran molta més pobresa, atur, la impossibilitat de pagar el lloguer i la hipoteca de moltes famílies, amb un sistema sanitari i assistencial esgotat, amb unes feines molt més precàries. Siguem realistes: ja hi ha famílies que no poden pagar el lloguer, que no saben què menjaran aquest mes, que han estat expulsades de la feina o que estan amb un ERTO que encara no han cobrat, dones confinades a casa amb el seu agressor, persones migrants instrumentalitzades per l'Estat capitalista patriarcal i racista que les contracta de manera precària sense que això comporti cap regularització de la seva situació. Morts i més morts que sempre es compten de la nostra banda, dols negats per mesures de seguretat mentre les persones treballen en centres atapeïts a no poder més. Carrers militaritzats, abús de poder per part dels cossos i forces de seguretat atiat per un discurs bel·licista.

En aquests mesos de pandèmia hem après molt d'autogestió i de tenir cura les

unes de les altres, però sabem que ens queda molt per aprendre. Sabem que les xarxes de suport mutu no desapareixeran quan s'aixequi l'estat d'alarma, perquè sabem que les classes populars en sortirem més empobrides, amb condicions de vida més precàries i amb un Estat que ens reprimeix més i que cada cop escup més persones als marges. És per això que les classes populars ens hem d'organitzar, perquè, si no lluitem, ningú no ho farà per nosaltres i aquelles necessitats que el sistema capitalista patriarcal i racista no ens cobreix no desapareixeran sinó que s'enquistanaran i en sorgiran de noves. L'organització popular és necessària per a evitar que altre cop aquesta crisi la paguem les de sempre: la classe treballadora. Sabem que ens voldran fer pagar la factura a les mateixes, cosa que no tornarem a tolerar. I l'única via per a impedir-ho és l'organització popular i la força col·lectiva.

* * *

Res no tornarà a ser igual, el dia de demà no serà el retorn al dia d'ahir. És el moment de plantejar-nos si l'ahir, si la «normalitat» és quelcom a què volem retornar, perquè la «normalitat» són agressions i violències masculistes i racistes, la «normalitat» són abusos de poder per part de la patronal i de la policia, la «normalitat» és angoixa, incertesa i necessitats descobertes, la «normalitat» és veure com uns s'enriqueixen mentre nosaltres ens empobrim. La «normalitat» és violència envers totes nosaltres i les nostres companyes. Potser la normalitat no és tan normal com ens havien fet creure. És el moment de dir prou, de dir que no volem tornar a la normalitat que ens ofega, ens explota, ens agredeix i ens mata. És el moment de plantar-nos i dir que aquesta crisi la pagaran els rics. És el moment de decidir canviar les coses. Juntes i organitzades som més fortes i som capaces de tot.

Píndoles d'història de Moià a la xarxa

Josep Font

Les setmanes de confinament intens han tingut les pantalles dels mòbils i internet com a vehicles principals de comunicació i d'interacció social. I és en aquest entorn on han germinat iniciatives creatives, que han permès de fer més passador aquest temps de reclusió.

L'Ajuntament de Moià, a proposta de Ramon Tarter, treballador de l'ajuntament, historiador local i membre de *Modilianum*, ha elaborat i donat a conèixer diàriament episodis de la història de Moià per Facebook, Instagram i Twitter. L'estructura d'aquesta informació s'ha basat en una fotografia, com a motiu central, i un text explicatiu que situa els esdeveniments de la imatge i aporta context de l'època. En el moment de redactar aquest article el projecte està a punt de passar la cinquantena, de píndoles de coneixement. Els moments i temes tractats han estat ben diversos, tot i que han predominat qüestions vinculades al segle XX, per la necessitat de disposar d'imatges.

Cronològicament, s'ha abordat l'enderrocament dels castells a inicis del segle XVIII, el gran aiguat de 1863 —i les conseqüències tràgiques que va tenir al Molí d'en Brotons—, i molts temes del segle passat vinculats amb l'església de Moià i

les vicissituds de les marededéus, l'església de Sant Sebastià, l'origen i els canvis d'usos de l'edifici de l'actual ajuntament, passant per temes més populars, com la nevada de l'any 1962 o el Gran Hotel, o la inauguració del monument als caiguts l'any 1940, l'origen de la Creu Roja a Moià, els bombers, el final d'etapa a Moià de la Volta Ciclista a Espanya o una desfilada de la US Navy, entre molts altres.

El perfil de l'Ajuntament de Moià té molts seguidors, ja que genera força activitat a les xarxes, i aquesta iniciativa ha tingut un impacte contundent. A Twitter, per exemple, hi ha capítols d'aquestes narracions que han ultrapassat les 3.000 visualitzacions i la majoria han tingut més de 2.000 seguidors. A Facebook, la mitjana d'usuaris de les publicacions ha estat superior a 1.500. A Instagram, on les imatges tenen gairebé tot el protagonisme, la mitjana ha estat superior als 90 usuaris.

Ramon Tarter mostra una certa sorpresa per l'èxit obtingut amb aquesta iniciativa, que es va haver d'improvisar per a cobrir un buit en el moment en què els serveis ordinaris de l'ajuntament funcionaven al ralenti. «Va néixer sense gaires pretensions, d'una

manera breu i llegidora per a tota mena de públic; la cosa ha tingut èxit i tenim un públic fidel», comenta Tarter. També explica com moltes persones li han demanat informació complementària a la publicada, o que li han proposat temes. Aquestes històries, a més, tenen l'avantatge d'estar disponibles de manera immediata a tot el món i permeten el seguiment per part

de moianesos instal·lats, per exemple, a Noruega, o centenars de persones de Moià instal·lades a Barcelona o a la seva àrea metropolitana, deleroses de tornar ben aviat al seu poble de caps de setmana i d'estiu, i de veure presencialment els testimonis materials de les històries que l'Ajuntament de Moià ens ha acostat en aquestes setmanes tan difícils.

COVID-19 / LES ENTITATS INFORMEN

Notícies del Cercle

Cercle Artístic del Moianès

Aquestes setmanes de confinament no ha estat possible realitzar les activitats habituals, com a mínim de la manera en què estem acostumats.

Després de quinze dies d'estar tancats a casa, en veure que el període de confinament s'allargaria ens vam reunir la junta telemàticament i vam decidir virtualitzar algunes de les activitats.

Les sessions de dibuix del dissabte a la tarda s'han continuat fent de forma telemàtica, amb videoconferència. Així hem pogut dibuixar bodegons, plantes, vistes de finestres, flors...

Les trobades del segon divendres d'abril (Divendres Sant) i de maig també s'han virtualitzat, trobant-nos gent del Moianès i Osona per dibuixar-nos entre nosaltres, a través de la càmera. La imatge que il·lustra l'article correspon a la trobada del mes d'abril.

L'últim divendres d'abril també vam fer en línia la xerrada habitual a la biblioteca, a través d'*Instagram live*. Vam compartir amb Lúdia Camprubí Alcoceba, artista i estudiant de Belles Arts, que ens va fer una xerrada titulada «Art i natura».

Campanya per a la compra de medicaments

Moianès Solidari

Magatzem de medicaments a Calavi (Benín)

Durant el mes de maig la nostra entitat ha participat en una campanya internacional de recollida de donatius per a la compra de medicaments per a l'Association Saint Camille de Lellis, que acull i tracta persones amb malalties mentals en quatre països de l'Àfrica Occidental (Benín, Costa d'Ivori, Togo i Burkina Faso).

El cost dels medicaments és la principal despesa d'aquesta associació amb la qual fa gairebé quinze anys que coooperem. La Saint Camille desenvolupa la seva tasca sense subvencions governamentals en països amb pocs recursos i molt empobrits. La seva subsistència econòmica es basa en l'ajut d'un grup d'entitats del Canadà, França, Itàlia i Catalunya.

Ara es tractava de buscar finançament urgent per a poder dur a terme unes importacions de medicaments de l'Índia que asseguressin l'estoc i la distribució a tots els centres de la Saint Camille, que acullen persones amb malalties mentals, i també per als milers de persones que han passat per aquests centres al llarg dels anys, que ja viuen de nou amb la seves

famílies però que necessiten encara medicació.

Per a coordinar aquesta campanya es va establir una entitat a cada país per fer la crida urgent a la cooperació que, en el cas de Catalunya, va ser la nostra associació.

Ens hem vist gratament sorpresos per la rapidesa i la generositat de les donacions, que en el nostre cas han sumat 10.460 euros, quantitat que, conjuntament amb les aportacions dels altres països, ha fet que s'arribés a un total de 86.271 euros. Això permetrà de realitzar les compres per a assegurar la medicació necessària per als mesos vinents.

En uns moments d'incertesa per la pandèmia del Covid-19 i per les seves previsible conseqüències econòmiques, aquesta gran solidaritat adquireix encara un valor molt més alt. En nom del Grégoire, fundador i president de la Saint Camille, i de totes les persones amb malalties mentals que veuran assegurada la seva medicació, volem deixar constància pública d'agraïment.

L'Esplai informa

La Junta de l'Associació

Com tothom sap, l'Esplai continua tancat i no se sap quan es podrà obrir. Som un col·lectiu d'alt risc i això farà que l'obertura es retardi molt més que la d'altres llocs. Serà l'Estat o la Generalitat qui marcarà la pauta, però s'ha de ser conscient que trigarà i que, a més, hi haurà moltes limitacions.

Quan s'obri, tampoc no es podran fer totes les activitats que es realitzaven abans de la pandèmia i quan es pugui reprendre la normalitat aquesta no serà pas la mateixa: s'hauran de fer adaptacions espacials, rectificar ràtios d'activitats, disminuir-les (desinfeccions entre activitats en un mateix dia), anul·lar activitats amb molta gent (assemblees, balls, xerrades, concerts, teatre). La festa major d'estiu i el dinar de socis/sòcies, aquest any tam-

poc no es podran celebrar. Quan l'Esplai es reobri, tot serà diferent!

Tothom té moltes ganes que es torni a obrir. S'hi passen estones molt agradables fent ioga, gimnàstica, pintura, jugant a cartes, billar, ping-pong, fent mitja, assajant, parlant, etc., però s'haurà de tenir paciència; aquesta crisi sanitària ho ha trasbalsat tot. La junta directiva té prohibit, per la fundació, entrar a l'edifici i s'ha d'esperar la seva autorització.

Mentrestant es fan tasques a fi de tenir-ho tot a punt per a quan es pugui obrir. Des del dilluns dia 18 de maig s'està fent una neteja i desinfecció a fons de totes i cada una les dependències de l'Esplai. També es fa una endreça de la zona enjardinada que dona al parc, treure males herbes de la terrassa, posar nous testos sobre la barana i plantar-hi begònies.

Es volia netejar, pintar i endreçar el vestidor, però a causa del fet que no s'hi pot entrar, de moment queda aparcats, si bé és del tot necessari. És un espai molt utilitzat tant pels socis/sòcies que fan activitats físiques, com pels Cantaires, pel Grup de teatre i també pels Esplais visitants que hi fan espectacles els diumenges. Cal guanyar espai, tenir els estris de cada grup ben endreçats, classificats i etiquetats; al mateix temps, obtenir un espai net, pràctic i confortable. Tan bon punt es pugui accedir a l'edifici, es posarà fil a l'agulla.

En aquests dos mesos de confinament s'ha de lamentar el traspàs de sis dels nostres socis/sòcies. Anotem aquells dels quals hem tingut coneixement, però no sabem si n'hi ha hagut algun més: Francisco Sentias Ciuró, Gladys Rodríguez Silveira, Manuel Díaz Díaz, Maria Prat Rovira, Mateu Trenchs Verdaguer. En pau descansin.

Fot. Esplai de la Gent Gran

Biblioteca Municipal 1 d'Octubre

Ara, al juny, ja es pot fer una crònica breu del que ha estat el desconfinament del servei de la biblioteca municipal.

Durant el mes de maig, però, es van continuar oferint activitats virtuals:

- El divendres 8 de maig, «Poesia a la masia», hora del conte per a menuts a càrrec de la companyia Pamipipa.

- El dimarts 12, taller d'origami, on es va ensenyar a fer un gat i un gos amb paper plegat.

- El dilluns 25, club de lectura de novel·la. Es va comentar *El conte de la serventa*, de Margaret Atwood, en una tertúlia conduïda per Marian Baqués.

* * *

La setmana prèvia a l'obertura de la biblioteca municipal, que es va efectuar el 25 de maig, i encara dins la fase 0, es van netejar i desinfectar les instal·lacions i els equips, es van posar mampares a les taules, també es van marcar circuits per a garantir la distància mínima de seguretat establerta en dos metres entre persones, i, en general, es van adaptar tots els serveis a la nova normativa.

D'acord amb les indicacions del Ministeri de Sanitat, durant la primera fase les biblioteques només van poder oferir el servei de préstec i retorn de documents, juntament amb el d'informació bibliogràfica i bibliotecària. Ara bé, aquests serveis es van prestar en unes condicions molt especials, perquè els usuaris no pogueren accedir directament a la col·lecció, com tampoc no pogueren utilitzar la biblioteca per a la consulta ni per a l'estudi ni l'accés al servei d'internet. Es va recomanar als usuaris que sol·licitessin els seus llibres per internet o per telèfon; també es podia venir presencialment i era el personal de la biblioteca el que recollia les peticions, les cercava i les donava a l'usuari.

D'aquesta manera es va mantenir tota la col·lecció de la biblioteca lliure de qual-sevol contacte amb l'exterior. Així mateix, tots els documents retornats han passat un període de quarantena que el Ministeri de Sanitat ha establert en catorze dies; per a fer-ho es va habilitar una sala de la biblioteca.

Els usuaris i el personal han col·laborat a donar resposta a totes les mesures de prevenció aplicades, respectant la distància de seguretat i utilitzant el gel hidroalcohòlic i la mascareta.

Durant la segona fase es va obrir una part dels espais, però sempre mantenint l'aforament limitat al 30%. Es van treure cadires, es van delimitar les zones per on podien passar els usuaris, però encara sense tenir accés als documents: continu-

Fot. Biblioteca Municipal 1 d'Octubre

ava essent el personal de la biblioteca qui facilitava les peticions. Ara ja es podien utilitzar els ordinadors de la biblioteca i es permetia l'accés a la sala per a l'estudi i la connexió wifi.

A l'hora de lliurar aquesta crònica encara no sabem què significarà l'anomenada «nova normalitat» pel que fa a les bi-

blioteques públiques. El que sí que tenim clar és que ens hi adaptarem i us continuarem oferint activitats, un fons documental adaptat a les vostres necessitats i accés lliure a la informació. La biblioteca seguirà essent un espai on poder intercanviar idees, coneixement i aprenentatges; continuarà essent casa vostra.

Museu de Moià

Tractament contra la papallona del boix

El dilluns 4 de maig el tècnic especialista X. Serrano i l'empresa de jardineria G. Fort, contractats per l'Ajuntament de Moià, van fer el primer tractament de l'any contra l'atac que estan patint els boixos del Parc Prehistòric de les Coves del Toll.

Tot i que els voltants de la finca i pràcticament tot Catalunya estan totalment afectats per l'atac d'aquesta papallona asiàtica (*Cydalima perspectalis*) que mata el protegit *Buxus sempervirens*, sembla que el resultat del tractament ha començat a donar bon resultat, ja que, segons el tècnic, «hi ha alguns boixos afectats, però l'aspecte general és bo i comencen a rebrotar».

Hem de tenir en compte que en l'observació de camp, al proper pla del Cospinar, s'hi han trobat crisàlides, amb la qual cosa s'ha d'esperar una pròxima volada de papallones. De moment, i prevenint aquesta primera volada, el dia 18 de maig es van disposar trampes de feromones al parc, que ens ajudaran a establir l'abast de l'afectació de la finca i ens permetran de continuar l'estudi i determinar la necessitat d'un segon tractament abans no comenci la calor de l'estiu.

Reobertura dels equipaments municipals

Després de gairebé tres mesos de confinament i arribats a la fase 2 de la desescalada, els equipaments municipals del Parc Prehistòric de les Coves del Toll i del Museu de Moià, que eren tancats al públic des del 13 de març, han pogut reprendre el seu horari d'obertura habitual adoptant un protocol excepcional. El jaciment de les Coves del Toll es pot visitar des del 30 de maig i el Museu des del 13 de juny.

L'obertura dels equipaments ha estat possible gràcies a la responsable tasca de l'ajuntament i de la direcció, que, conjuntament, han vetllat per dur a terme totes les mesures preventives sanitàries i per establir un entorn segur on poder evitar el contagi del Covid-19. Així, doncs, s'han desinfectat els espais, s'han adquirit proteccions individuals i estructurals per als treballadors i els usuaris, a part de complir les mesures establertes per les institucions competents, com la limitació dels aforaments, la distància interpersonal, la retirada de guies, fullets i elements museístics tàctils, i de prendre altres mesures en el funcionament ordinari del museu, com prioritzar les consultes del fons o de l'arxiu de manera telemàtica.

MOIANÈS

Actuacions davant el Covid-19 (2)

Consell Comarcal del Moianès i Consorci del Moianès

Des del 16 de març i fins al moment de redactar aquest escrit, el Consell Comarcal i el Consorci del Moianès han atès 2.008 usuaris per temes relacionats amb l'impacte social i econòmic del Covid-19. L'Oficina Local d'Habitatge i el Servei d'Ocupació del Moianès són els serveis més demanats.

Des de l'**Oficina d'Habitatge** i fins al 29 de maig (data de redacció d'aquesta nota de premsa) s'han atès 225 persones diferents amb un total de 357 consultes, sobretot relacionades amb els ajuts per al pagament de lloguer. Des del Consell Comarcal i el Consorci es dona suport i acompanyament en les consultes i tràmits a realitzar per a sol·licitar els diferents ajuts: ajuts per al lloguer Covid-19, adreçats a persones arrendatàries d'habitatge habitual que s'han vist afectades per l'impacte econòmic i social de la pandèmia, ajuts per al pagament de lloguer per a l'any 2020 i ajuts per al pagament de lloguer per a persones grans durant l'any 2020; aquestes dues darreres tenen com a termini de presentació de sol·licituds el dia 3 de juliol.

En el cas del **Servei d'Ocupació del Moianès** (SOM), s'ha donat resposta a les sol·licituds de persones relaciona-

des amb la seva situació laboral, l'accés a prestacions i ajuts, informació sobre ofertes de treball, assessorament laboral en la recerca de feina... i també s'ha donat resposta a empreses que han posat en marxa nous processos de selecció i d'altres que ja en tenien oberts prèviament.

En el període comprès entre el 16 de març i el 29 de maig s'han rebut 34 ofertes de treball, entre les quals predomina la recerca de perfils comercials i personal per al sector serveis, i s'han pogut cobrir 13 llocs de treball amb candidats del SOM (en aquest sentit, cal mencionar que algunes de les ofertes encara estan obertes).

Cal destacar també que en aquesta darrera quinzena hem realitzat 21 entrevistes ocupacionals a distància a persones usuàries del servei.

En total, des de l'inici de l'estat d'alarma fins al 29 de maig, el SOM ha atès 441 usuaris diferents i un total de 686 consultes més directament relacionades amb la situació generada pel Covid-19.

* * *

Des de l'**Àrea de Serveis a les Persones** i el SOM es va crear una Borsa d'Emergència de professionals per a

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

Visites diàries

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dra. Carlota Anfruns Damians - Odontòloga i Màster en Od. Integrada d'adults
 Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

atendre persones en situació de dependència, tant en la dimensió assistencial o sanitària com en l'àmbit domiciliari i institucional dels centres i serveis de la comarca. Arran d'aquesta borsa s'han pogut cobrir set llocs de treball urgent a les residències.

Periòdicament el Consell Comarcal fa reunions amb el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies per vehicular les demandes de les residències del Moianès. Així mateix, i fins al moment present, s'han realitzat quatre Comissions de Salut, en les quals es fa el seguiment de les residències i en les quals participen l'equip directiu de l'Àrea Bàsica de Salut, la cap de la Regió Sanitària de la Catalunya Central, el president del Consell Comarcal i la tècnica de dependència del Consell Comarcal.

Continuant en l'àmbit de les residències de la gent gran, s'han derivat vint persones, que o bé formen part de la borsa de professionals o són treballadors de centres residencials de la comarca, al Curs de la Plataforma virtual d'atenció a la gent gran, promogut per la Generalitat de Catalunya, que permet de compartir coneixements, experiències, materials didàctics i formatius, protocols i procediments per tal que el personal d'atenció de les residències geriàtriques pugui dur a terme la seva feina de manera més eficient i segura tant per a ells mateixos com per a les persones que atenen.

* * *

Al mes de maig es va realitzar el **primer programa de formació on-line** del Consell Comarcal del Moianès, que ha tingut molt bona acollença. A les nou accions programades hi van assistir un total de 186 participants.

Ja estem oferint també formació on-line per al mes de juny i preparant la del mes de juliol. En aquest sentit i també de manera on-line, s'ha pogut reprendre la formació reglada que havia

quedat aturada: el curs de monitors de lleure infantil i juvenil amb dinou alumnes participants, en el qual es treballa perquè en finalitzar el 25 de juny puguin realitzar les pràctiques als casals d'estiu del Moianès, així com la represa de la Formació Ocupacional, amb quinze alumnes participants, que acabarà el dia 8 d'octubre.

Des de l'Àrea d'Ensenyament ens hem reunit amb els tècnics comarcals d'educació de la Catalunya Central i el Departament d'Educació de la Generalitat per aclarir dubtes en relació al transport escolar durant el pla de reobertura dels centres. També s'ha continuat fent el seguiment i la gestió de les incidències de les targes moneder i donant suport als centres educatius per a la implantació de la formació telemàtica.

* * *

Des de l'**Àrea de Cultura**, i en col·laboració amb els ajuntaments del Moianès, hem editat i repartit 1.425 quaderns infantils d'activitats del Moianès per a un *#confinamentactiu* a totes les llars amb infants d'entre 3 i 12 anys, ja que han estat uns autèntics herois i heroïnes al llarg del confinament.

I des de l'**Àrea de Joventut** s'està donant suport a les activitats de lleure i casals d'estiu del Moianès, per al compliment de la normativa i les mesures i protocols a dur a terme, oferint assessorament i acompanyament en l'adaptació de les activitats.

També s'ha planificat un projecte vinculat a la prevenció de consum dels joves (tabac, cànnabis i alcohol), derivat d'algunes demandes de les famílies i del possible augment del consum a causa d'aquesta situació excepcional. La primera setmana de juny s'han començat a realitzar xerrades de prevenció en format virtual amb els grups de tercer i quart curs d'ESO de l'IE Castellterçol i l'INS Moianès.

Castellcir: la nova escola, un projecte il·lusionador

Francesc Rochel i Vara

Des de Castellcir tenim el goig d'informar-vos que el proppassat 17 d'abril l'Ajuntament de Castellcir i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya varen signar un conveni per a la construcció de la nova escola.

Si fem una mica d'història, cal dir que l'any 2007 tot feia pensar que el projecte reeixiria, tot estava en regla per part de l'ajuntament (documentació i terreny). La crisi econòmica del 2008 va apaivagar les

d'una economia municipal molt favorable per a poder signar el projecte amb la Generalitat de Catalunya. Un esforç i una il·lusió de tot un poble, ratificats en un ple de l'anterior legislatura i per unanimitat de tots els grups polítics: GIC, CiU, ERC-Acord Municipal.

»Seguint en el capítol d'agraïments, voldria subratllar, en nom de tot el poble, el treball i l'esforç perquè aquest projecte sigui una realitat del director general de

expectatives i les gestions fetes per anteriors consistoris van quedar en un calaix esperant millors temps. Curiosament, la signatura s'ha desenvolupat en uns temps ben complicats.

Ens hem posat en contacte amb Eduard Guiteras, alcalde de Castellcir, per conèixer la seva opinió sobre aquest projecte i ens ha dit el següent:

«Voldria deixar molt clar que la signatura d'aquest conveni ha sigut possible gràcies a la bona gestió econòmica encapçalada pels anteriors alcaldes, Miquel Prat i Carlos Ibáñez. Els alcaldes que hem vingut després, tant en Salvador Rovira com jo mateix, hem disposat

Centres Públics, Josep González i Cambray, i també de la directora dels Serveis Territorials a la Catalunya Central, Dolors Colell i Suriñach, per la seva lluita i el seu constant suport. A tots, moltes gràcies.»

El document gràfic adjunt és una perspectiva digitalitzada de l'avantprojecte presentat per la firma Performance Vacations S.L., de Manresa.

L'objectiu de l'ajuntament és poder començar a treballar al més aviat possible, tant en el projecte definitiu com en el començament de les obres. Des de LA TOSCA us n'informarem puntualment.

Sabies que la C-59 és una de les carreteres més perilloses de Catalunya?

Fem la C-59 Segura

El col·lectiu «Fem la C-59 Segura» és un moviment ciutadà preocupat per l'alta sinistralitat de la carretera C-59. El grup impulsor el formem vuit persones del Moianès (Castellterçol i Moià) que ens sentim representants de tots els signants que donen suport a la iniciativa.

Demanem a les administracions de complir amb el seu deure de garantir la seguretat de la ciutadania i, per tant, millorar la C-59 perquè aquesta deixi de ser una de les deu carreteres de Catalunya amb més risc de patir un accident greu o mortal.

El dia 24 de maig vam començar a difondre el nostre manifest, encara que prèviament ja ens havíem adreçat directament al Consell Comarcal del Moianès per conèixer les seves intencions sobre aquesta qüestió.

De moment, estem satisfets del resultat que ha tingut la iniciativa. L'endemà mateix de la seva publicació, el Consell d'Alcaldes del Moianès va acordar que el

Consell Comarcal i els deu ajuntaments també faran un manifest conjunt per reclamar millores en aquesta carretera. Fins i tot la Generalitat de Catalunya, mitjançant una nota de premsa difosa el 3 de juny, s'ha compromès a impulsar un projecte de millora de la seguretat i la comoditat de la conducció de la C-59 entre Sant Feliu de Codines i Moià. Celebrem que s'hagi posat fil a l'agulla tan de pressa, encara que entenem que els 1,5 M€ que prometen des del Departament de Territori no resoldran la majoria de deficiències de la carretera.

Per això, si considereu que cal continuar defensant una C-59 segura, us animem a signar a través de twitter (<https://twitter.com/c59segura>) o a l'enllaç bit.ly/3bUipqR. Si, a més, teniu idees pròpies i voleu ajudar-nos a impulsar aquesta iniciativa, ens podeu escriure a c59segura@gmail.com. Des d'aquí també volem fer la crida a empreses, entitats i col·lectius perquè s'hi adhereixin.

Quants més accidents com aquest cal que es repeteixin?

Manifest «Fem la C-59 segura»

El desembre del 2019 el Servei Català de Trànsit, la Diputació de Barcelona, el Departament de Territori i Sostenibilitat i el RACC van presentar l'Estudi EuroRAP Catalunya 2019. Els resultats confirmen les percepcions que molts veïns de la comarca tenim des de fa temps: conduir per aquesta carretera és molt perillós!

L'EuroRAP 2019 assenyala la C-59, entre Caldes de Montbui i Moià, com la novena carretera de Catalunya amb més risc d'accident greu o mortal (2016-2018), amb una mitjana anual de 4,7 morts o ferits greus. No és la primera vegada que aquesta via és catalogada com una de les més perilloses de Catalunya; ja havia aparegut en les mateixes llistes de l'EuroRAP 2014 i EuroRAP 2015.

En l'estudi d'identificació dels Trams de Concentració d'Accidents amb Animals Ungulats (TCAU) de la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya hem vist que hi ha nombrosos trams de la C-59 identificats com a TCAU. Aquest fet constata el dèficit de permeabilitat faunística de la infraestructura, que deixa com a resultat la mort de molts animals i els danys materials dels nostres vehicles, que sovint resulten irreparables. Segons aquest estudi, només en el

període 2013-2017 es van produir 18 accidents amb senglars o cabirols en el tram Sant Quirze - Castellterçol i 16 en el punt de la Fàbrega, sense comptar altra fauna autòctona atropellada (teixons, eriçons, etc.).

Encara que els últims vint anys les administracions han invertit successivament en aquesta carretera, els nivells de seguretat viària s'han mantingut baixos. Les actuacions que s'han fet en el passat, com la millora del revolt a Sant Quirze Safaja (2003), la millora del revolt de la Fàbrega (2006), la rotonda de Castellterçol (2007) o les reordenacions d'accessos i millora de seguretat viària a Caldes de Montbui (2010 i 2016), no han estat suficients. Creiem que comença a ser hora d'abordar una solució més ambiciosa.

El Departament de Territori i Sostenibilitat aposta per una política de cohesió territorial i de mobilitat segura i sostenible, però, com a comarca, veiem que no som una prioritat. Si volem un país viu i amb igualtat d'oportunitats, cal que tothom estigui ben connectat i tant la millora com la conservació de les carreteres dels territoris més perifèrics ha de ser preferent.

Potser és veritat que no som una població gaire nombrosa (13.603 persones empadronades en el 2019), però sí que ens veiem obligats a desplaçar-nos diàriament fora de la comarca per anar a treballar o estudiar en una proporció major que els habitants de les comarques veïnes. Tal com demostren les dades de l'Enquesta de Mobilitat en Dia Feiner 2018, el Moianès és la comarca amb un grau d'autocontenció més baix, és a dir, que del total de desplaçaments que els residents realitzem en un dia feiner, el 40% els fem amb destinació fora del Moianès. Aquesta xifra contrasta amb comarques veïnes com el Bages (10,7%) o Osona (11,8%).

Finalment, aquest manifest no solament el subscriu les persones conductores i passatgeres de vehicles privats i motos, sinó que també el fem nostre

S'han creuat d'una manera segura?

ciclistes, usuaris i usuaris de l'empresa Sagalés i conductors de furgonetes, camions, tràilers i autocars. La nostra màxima preocupació és l'escassa amplada de la calçada. Com a ciclistes, no disposem d'un voral per on circular amb més tranquil·litat i molts cotxes ens avancen sense respectar la distància mínima de seguretat. Com a conductors de vehicles pesants sovint ens veiem obligats a envair la calçada contrària, mentre que els vehicles que circulen per l'altre sentit han de frenar en acostar-se a nosaltres. Vostres ho veieu normal?

Per tot això, les persones, entitats i empreses que impulsem aquesta campanya i signem aquest manifest reclamem a l'Àrea de Territori, Urbanisme i Canvi Climàtic del Consell Comarcal del Moianès:

1) Liderar la demanda de les millores de la C-59 davant el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat. Demanem la complicitat de tots els òrgans tant del Consell Comarcal com dels ajuntaments dels municipis afectats.

2) Prioritzar la realització d'una inspecció de seguretat viària o un pla específic de seguretat viària a la C-59 amb el compromís d'implementar les actuacions de millora que es proposin. Creiem que és prioritari ampliar els vorals en els trams de carretera més estrets.

3) Dotar la infraestructura de major permeabilitat faunística per tal de minvar el risc d'atropellament d'animals i col·lisions. Mentrestant, reforçar mesures per advertir les persones usuàries de la perillositat dels trams de concentració d'accidents amb animals ungulats.

4) Buscar solucions per als vehicles de gran capacitat i tonatge fins que la carretera no estigui ben adequada per a la seva circulació amb seguretat. Semblantment, incloure la millora de la C-59 al Pla Estratègic Comarcal com una de les principals actuacions per al desenvolupament social, econòmic i territorial de la comarca.

5) Desplegar algunes de les millores de la C-59 en el marc del Programa d'Actuació Comarcal 2019-2022.

La millora de la C-59 comença a fer-se realitat

Junts per Catalunya Moià - Moianès

El compromís adquirit per Junts per Catalunya al Moianès en les eleccions municipals del maig del 2019 comença a materialitzar-se. Es tracta d'un punt comú en els programes de totes les candidatures de Junts per Catalunya que es van presentar als pobles i viles del Moianès en les darreres eleccions municipals. En aquest sentit, el proppassat 7 d'abril, el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat va publicar l'anunci de licitació del contracte per a l'assistència tècnica del projecte constructiu de condicionament de la C-59. Aquest projecte abastarà des del punt km 22 fins al punt

km 38,4, Sant Feliu de Codines – Moià, i el pressupost de licitació és de 78.045,00 euros (IVA inclòs).

Aquest és el primer pas per a disposar d'un projecte de millora d'aquesta carretera entre Sant Feliu de Codines i Moià, donat que és el sector on es troben els trams de menor amplada de la via i amb un pitjor estat de l'asfalt. Aquest fet es tradueix en tres grans problemes.

Primer: Inseguretat i sinistralitat viàries.

Segons l'estudi EuroRAP Catalunya 2019, la C-59 té un índex anual d'accidents mortals i greus de 4,7 entre el 2016 i el 2018. Aquesta dada, juntament amb un

Índex Mitjà de Desplaçaments de 7.191 vehicles diaris i les característiques de la via, fa que el tram de la C-59 entre Caldes de Montbui i Moià sigui considerat el novè de Catalunya amb major risc d'accident mortal o greu.

En aquest sentit, esperem que el projecte prevegi un increment i una millora quant a mesures de seguretat, també en matèria de prevenció de l'accidentalitat amb la fauna. Quan es culmini la redacció del projecte i es trobi en exposició pública se'n podrà conèixer el contingut i, així mateix, aportar-hi propostes de canvi o de millora.

Segon: Manca de fluïdesa de la mobilitat.

Les característiques de la C-59 quant a l'amplada reduïda dels carrils i la inexistència de vorals en forma de cuneta americana a la majoria de trams, així com la situació deficient en què es troba l'asfalt en molts punts i la manca de trams per a avançar de manera segura els vehicles amb marxa lenta, són els principals factors que dificulten la fluïdesa de la mobilitat. Esperem, doncs, que el projecte prevegi la correcció d'aquests problemes.

Tercer: Pèrdua d'oportunitats i d'inversions, especialment per al Moianès.

El fet de no disposar d'unes comunicacions terrestres segures i que permetin un trànsit fluid de mercaderies i persones

és un fre a les noves inversions i a la competitivitat econòmica del Moianès, un dels territoris amb major proporció d'activitat econòmica industrial de Catalunya. En aquest sentit, sense una connectivitat viària segura i fluida, el Moianès ho tindrà molt difícil per a competir amb zones ben comunicades com la Plana de Vic, el Pla de Bages o el Vallès Oriental i l'Occidental; especialment a l'hora de captar inversions.

Per a Junts per Catalunya incentivar l'activitat econòmica i ajudar a fixar i estabilitzar la població en un Moianès econòmicament dinàmic, és fonamental per a assegurar que els nostres pobles i viles no es transformin en municipis dormitori sense activitat ni identitat pròpies. Així, doncs, qui hagi de desplaçar-se per a treballar, estudiar o transportar mercaderies fent ús de la C-59 ha de poder fer-ho amb més seguretat i fluïdesa.

El compromís de Junts per Catalunya per la millora de la C-59 és ferm i comença a fer-se realitat amb aquest primer pas que ens permetrà disposar d'un projecte de condicionament d'aquesta carretera amb l'objectiu de remeiar els tres problemes exposats. Continuem treballant, amatents per la millora d'aquesta infraestructura estratègica de la nostra comarca. Qui vulgui contribuir-hi té les portes obertes i tota la nostra disposició.

Els 10 trams amb més risc d'accident greu o mortal a Catalunya (2016-2018)

Carretera	Inici de tram	Final de tram	Long (km)	IMD	Tipus de via	Demarcació	Mitjana an. acc. MiFG	Risc	Ev. Posició
C-37	Alcover (X C-14)	N-240 / N-240aa, Valls (rotonda)	6,659	8.623	Convencional	Tarragona	2,3	Molt alt	▲
BV-5001	Martorelles (X B-500, X BV-5006)	Vilanova del Vallès (X BP-5002)	6,490	10.157	Convencional	Barcelona	2,7	Molt alt	=
N-260/N-152	X GIV-4033 (Alp)	Frontera francesa	6,541	6.717	Convencional	Girona	1,7	Molt alt	▲
N-154	Puigcerdà (X N-152)	Enclavament Lívia	6,103	5.980	Convencional	Girona	1,3	Molt alt	▲
BP-1417	Barcelona (X B-20)	St. Cugat del Vallès (X BV-1462)	11,423	8.320	Convencional	Barcelona	3,3	Molt alt	▼
BP-1432	St. Feliu de Codines (X C-59)	La Garriga (X BP-5107, Carrer dels Banys)	14,710	5.361	Convencional	Barcelona	2,3	Alt	▲
GI-673 / GI-674	Caldes de Malavella (X N-II)	Llagostera (X C-253a)	10,929	5.313	Convencional	Girona	1,7	Alt	▲
BV-2041	Gavà (X av. Joan Carles I)	Begues (X BV-2411)	6,254	9.524	Convencional	Barcelona	1,7	Alt	▲
C-59	Caldes de Montbui (X C-1415b)	Moià (X N-141c)	23,675	7.191	Convencional	Barcelona	4,7	Alt	▲
C-243c	Martorell (X N-lla)	Terrassa (X N-150)	12,243	13.013	Convencional	Barcelona	4,3	Alt	▼

*En color gris, trams ja presents en l'edició anterior.
Mitj. an. Acc. MiFG= Mitjana anual d'accidents mortals i greus.*

ESPORTS

El C.E. Moià retorna a Tercera Catalana

Àlex Casals i Sansolí, entrenador del primer equip masculí del C.E. Moià

Fot. C.E. Moià

Junts hem tornat. Poques vegades es poden dir tantes coses amb tan poques paraules. D'aquesta manera s'anunciava a les xarxes socials del club, el dijous 28 de maig, que el primer equip masculí retornava a la categoria que havia perdut l'any anterior.

Junts, amb l'afició. La frase fa referència a l'incansable grup d'animació dels *Mayas*, que la temporada anterior i una vegada confirmat el descens van penjar una pancarta al camp de futbol que deia «Junts tornarem». I, amb el seu suport, així ha succeït.

Junts, amb el poble. Perquè no ens han deixat sols. Feia goig veure el camp de futbol, en els partits com a locals, amb la gentada que hi havia. Era emocionant de veure que al poble es tornava a respirar futbol amb il·lusió, i com tanta i tanta gent s'ha sumat al projecte social que hem engegat i que heu pogut anar seguint a LA TOSCA de la mà d'en Joan Riera.

Junts, per uns colors i un escut. I és que tanta i tanta gent dins el club, des de la junta fins als entrenadors i entrenadores, des dels pares i mares fins als jugadors i jugadores... han treballat incansablement per aconseguir que el futbol ens faci feliços i ens faci créixer dia a dia.

MOIÀ
Avda. Zona Industrial, s/n
Tels. 93 830 12 25
93 820 77 77

AVINYÓ
Antoni Prat, s/n
Tel. 93 838 72 78

SANT QUIRZE SAFAJA
Ctra. de Mollet-Moià
Km. 25,400

ROVIRA
GAS-OILS

CALEFACCIONS - INDÚSTRIES
AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ

GAS-OILS ROVIRA
T. 93 830 12 25

GAS-OILS ROVIRA
T. 93 830 12 25

SERVEI A DOMICILI
TELS. COMANDES :
93 830 12 25 - 93 820 77 77

El primer equip del C.E. Moià, de nou a tercera catalana (fot. C.E. Moià)

El Covid-19 va fer que la competició de lliga i els entrenaments s'aturessin el propassat dia 11 de març, seguint les indicacions de la Federació Catalana de Futbol. Vam entrar en un període d'incertesa.

En una nova circular del 24 d'abril, la federació confirmava que aquesta temporada les lligues se suspènien definitivament i que, per tant, no hi hauria més futbol, com a mínim, fins a l'inici de la temporada 2020-2021. Amb aquesta suspensió quedaven pendents de resoldre les classificacions. Aquesta temporada era, a nivell esportiu, la millor de la història del club fins al moment de l'aturada, ja que no sols el Quarta Catalana era líder en la seva lliga, sinó que en futbol base també ocupaven la primera posició el Juvenil, l'Infantil 'A' i l'Aleví 'A'. I la resta d'equips competien i milloraven dia a dia.

Després d'unes setmanes d'informacions molt diverses, en la Junta Directiva de la Federació celebrada el dijous 28 de maig es confirmava que en el futbol territorial s'aplicarien els ascensos previstos en el Pla de Competició de la temporada i que no hi hauria descensos en cap categoria. Això significava l'ascens, de nou, a Tercera Catalana!

Per altra banda, en el futbol base no van decidir aplicar el mateix criteri, i no hi haurà ascensos, excepte que sigui per a cobrir alguna vacant. Ens sap greu, perquè després del treball que havien fet els jugadors i entrenadors dels equips, mereixien el premi final. Per a nosaltres, que no tinguin cap dubte que són els nostres CAMPIONS d'aquesta temporada. S'ho han ben guanyat.

Per concloure. Naturalment ens hauria agradat que el Moià, nou equip de Tercera Catalana (quin goig de poder tornar a anomenar l'equip així!), hagués pogut guanyar l'ascens al camp. Ens quedaven cinc jornades, i sumant tan sols set punts de quinze en joc hauríem estat campions jugant fins al final.

He tingut el plaer de veure des de primera línia el treball dels jugadors en cada entrenament i en cada partit i puc afirmar, sense cap mena de dubte, que s'ho han guanyat i han merescut l'ascens més que ningú.

Ens ve un repte nou la temporada vinent... la continuació del projecte esportiu i social i, de ben segur, grans emocions. Tornarem a vibrar amb el futbol a Moià!

Antics futbolistes del C.E. Moià (6)

Jaume Clarà i Girbau

Joan Riera

J. Clarà, amb el seu nét, Otger

En el sisè partit de lliga, el 21 de desembre, jugat a casa entre el C.E. Moià i la U.E. Taradell-B, que va acabar amb el resultat de 3 a 1, fou homenatjat Jaume Clarà i Girbau.

El Jaume, fuster-ebenista, de vuitanta-un anys, ens va dir que va començar a treballar a cal Graners, després a cal Canet, i més endavant ja es va plantar per ell. Va jugar dues temporades amb el

C.E. Moià (1957-1959), però els qui anem regularment al camp us podem dir que, encara ara, gairebé mai no es perd ni un sol partit. El Jaume va venir acompanyat de tots els seus i, a la llotja, va rebre un diploma d'agraïment de part del club.

* * *

Quan el vam anar a convidar per a l'homenatge, des del despatx de casa seva es va explicar molt bé: «Vaig debutar amb disset anys al camp del Montequiu fent de defensa, juntament amb el Jaume de cal Noc i el Gaja. Sempre feia de defensa, però una vegada, a Callús, en el partit de la festa major, vaig jugar d'extrem i vaig fer un gol i tot. Ens vam equipar al darrere de la sala on feien el ball. Ja hi havia els músics tocant al davant, i nosaltres al darrere canviant-nos. L'orquestra es deia Los Chavales del Ritmo. Llavors, aquesta orquestra, jo la vaig llogar per al ball de quintos de Moià.

»Recordo que un dia anant de joventut a veure el Moià en el camp d'aquí el Gran Hotel —en aquest camp jo no hi havia jugat mai— em van clavar una pilotada i vaig caure estabornit. Recordo que, entre altres, hi jugaven el Ramon Casallarch i el Bitllori. Quan passava un «enterro» per l'actual avinguda de la Vila, paraven el partit. Un cop acabat, la canalla miràvem si els futbolistes no s'acabaven la «graciosa» i ens en donaven un trago. Oh, caram! Poder beure «graciosa»! Al camp de després, aquell de tocar a la carretera de Barcelona, jo hi havia anat a ajudar el Llogari Picanyol —el Xot— a marcar el camp. Anàvem a buscar la calç a les cases que va fer el Soriano, allà al carrer de Nazari Alibés. Molts cops, en el transcurs d'un partit, també havia ajudat a anar a

buscar pilotes carretera avall. Quan jo vaig jugar hi havia un bon equip amb els Dalmau, el Romeu, el Tallón (que era fill d'un tinent de la Guàrdia Civil), etc. Vam quedar segons del campionat. Ara, l'any a sobre, quan quatre o cinc d'aquests van marxar a fer el soldat, ja no ens va anar tan bé. Recordo un partit al camp del Sant Feliu de Codines, on l'Eugeni Roca va fer enfadar un jugador molt ceapat d'allà. El va agafar per la samarreta i l'Eugeni donava voltes com un ventilador. Quan marxàvem amb el camió, encara ens apedregaven.

»Una altra vegada vam anar a jugar al camp del Borgonyà amb dos taxis. L'un va fallar a mig camí. En arribar, sols érem sis, però ens van dir que s'havia de començar. A la primera part el Tallón va marcar i guanyàvem per un a zero. Ja a la segona part, quan van arribar els altres sis, vam perdre per sis a un.

»A mi el futbol m'ha agradat sempre. Primer amb el pare Tort, escolapi, i quan el jovent anàvem al Casal, el Marcelino Comellas també havia organitzat partits. Abans no era com ara, que el jovent ho tenen tot. A nosaltres ens portaven un sac ple de sabates velles i atrocinades i ens deien: "Trieu i poseu-vos les que us vagin bé." El dilluns teníem butllofes als peus perquè sortia algun clau i tot.

»Abans la canalla anàvem sempre sense cap cèntim a la butxaca. El germà del meu pare era l'hereu de la Torre del Fum. Com que era el meu padrí, el diumenge mirava de veure'l. Llavors es posava la mà a la butxaca i em donava vint cèntims. Ara, amb l'equip benjamí-B del Moià ja hi juga el meu nét, Otger. Amb ell vam fer un tracte: per cada gol que fes jo li donaria un euro. Caram! És el màxim golejador.»

Jaume Clarà (dret, en tercer lloc), a l'Olost de Lluçanès, l'any 1958

MISCEL·LÀNIA

Sense ànim de crítica

Montserrat Setvalls Farràs

Sense ànim de crítica, si més no d'informació, em dirigeixo a vosaltres per fer un petit aclariment.

Fa uns dies, per casualitat, va arribar a les meves mans un exemplar de la vostra revista LA TOSCA, concretament la número 786 amb data de juliol-agost del 2019, en la qual hi ha un article que parla de l'Estany, la qual cosa em va cridar l'atenció, ja que hi vaig viure la meva infantesa.

Hi ha un trosset d'aquest article que parla del Masot, i és aquí on voldria fer aquest aclariment, ja que no sabent d'on s'ha tret aquesta informació, cal dir que hi ha pocs encerts i força errades.

Va ser en Florenci Setvalls Mas qui es va casar amb Pilar Farràs Roca, vídua de guerra amb tres fills, i que van viure al Masot. Junts varen tenir dos fills més. En

total cinc fills, no pas nou com escriuiu en aquest article.

Cal dir, per això, que en Florenci va ser un gran pare per a tots cinc sense cap mena de discriminació. Que va donar tot l'amor i l'educació possibles, malgrat els temps difícils que es van viure.

Una altra afirmació errada —i només caldria recordar dates— és que un nét d'en Florenci, fill de Josep, el petit dels cinc germans, en Josep Setvalls Morera, és qui va ser jugador del Barça B les temporades 95-96 i 96-97. Ara té 45 anys, per tant, és impossible que pogués ser el seu fill.

Sense gaire més per afegir, només dir-vos que sóc la Montserrat, tinc 82 anys i sóc la tercera d'aquests cinc fills d'en Florenci Setvalls i la Pilar Farràs, que vàrem viure al Masot a l'època de Franco i, això sí és cert, vàrem ser els últims llogaters d'aquesta casa.

Q	V	O	R	A	L	A	C	N	D	B	S	À
U	A	X	T	U	L	E	A	T	I	J		P
A	G	U	L	L	A	T	P	V	D	T	X	A
D	Q	R	O	I	M	E	X	N	A	O	P	L
R	A	A	U	H	O	M	T	L	L	U	V	O
C	Ç	A	D	E	P	R	S	V	N	N	B	S
V	N	T	N	F	U	M	A	Y	O	R	B	L
M	I	O	A	R	E	L	L	A	M	E	R	C
B	P	R	B	G	C	J	B	R	E	S	C	A
Q	A	L	L	E	V	A	T	U	G	B	L	R
E	N	T	R	E	T	E	L	A	U	O	I	P
B	A	G	A	R	R	O	U	A	R	T	E	B
R	E	P	U	N	T	X	O	B	R	O	R	A

SOPA DE LLETRES

Elvira Permanyer

El món de les modistes

Busqueu tretze paraules relacionades amb el món de les modistes. Podeu trobar els noms a la pàgina 50.

EL RACÓ DIBUIXAT

EI MOIANÈS, un acrònim d'art pictòric

Carme Compañó i Torelló

Sempre he tingut tirada a venir al Moianès per molts motius, però no ha estat fins que el seu Cercle Artístic ha organitzat les sortides de *sketchcrawl* que he conegut d'una altra manera la vostra comarca. El Moianès ha esdevingut per a mi un acrònim d'art pictòric. Vegeu:

M de *Moià* i *Monistrol*, però també **M** de *Model*, ja que teniu molt bons motius per pintar, des de paisatges i carrers fins a personatges i ambients, i també **M** de

veniments com la fira a Castellcir, i tants actes tradicionals i culturals en què tenim la sort de ser presents amb les nostres llibretes amb el Cercle Artístic i que són preuades fonts d'inspiració.

A d'*Aficions del Moianès* molt interessants com els pessebres i diorames de Castellterçol i tantes d'altres, però també **A** de molts *Artistes pintors* del Moianès, amb els quals puc compartir aquestes trobades per a dibuixar.

Aquest va ser el meu primer sketch al Moianès, fet a Monistrol de Calders

N de *Natura* sorprenent del Moianès, com ara a Calders el meandre i les explicacions molt curioses del seu alcalde mentre pintàvem aquest curiós fenomen geològic, però també **N** de *Nota*, apunt, i de pintar al *Natural*, és a dir, *in situ*.

E d'*Estany* i d'*Ermita romànica de Santa Cecília, a Granera*, però també **E** d'*Esbós i Encaix* del dibuix: és tan important que, si no el fas bé, ja pots estripar el paper.

S de *Sant Cugat de Gavadons a Collsuspina* i *Sant Quirze*, però també **S** de *Sketchcrawl*, fet amb molta il·lusió i podríem dir amb una mica de bogeria, perquè ni el fred ni la pluja no ens aturen, i això sempre enmig d'una entranyable complicitat.

Gràcies, amics del Cercle Artístic, per aquestes bones estones i per l'oportunitat de conèixer més els vostres pobles i la vostra comarca.

Mesurar els objectes per poder-los plasmar en el paper.

O d'*Oló, Santa Maria, Sant Joan*, al nord del Moianès, però també **O** d'*Ombres*, els clars i els foscos, en què es basa tota la pintura.

I d'*Importants jaciments* prehistòrics com les coves del Toll i balmes i dòlmens com els de Puig-rodó i el Pla de Trullars, però també **I** d'*Inspiració* davant d'esde-

LLETRES

Versos diversos...

Baltasar Fonts

M'agrada aquest poema perquè me n'agrada el to. El lligam de les idees és nítid, tendre, evident. És d'en Carles Riera Fonts, poeta moianès nascut en 1959 i conegut per molts de vosaltres. Aquest desembre passat han vist la llum dos

poemaris seus. A ell jo li tinc un especial afecte, entre altres coses perquè va ser el meu primer mestre de català. També coneixia un xic el seu pare, que sempre em va semblar una persona especialment honesta. El poema parla per ell sol.

Aquest primer Nadal

*Aquest primer Nadal sense el meu pare
sento més viu el fred que en cap moment,
palpo l'absència, punxant i clara,
del seu mirar sedós, profund, clement,*

*i el veig amorosint, com si fos ara
—dintre la llar i dintre el pensament—,
la nostra tendra vida, amb bona cara,
sempre disposat, en temps serè i rellent.*

*Amb ell, al bosc, collíem boix i molsa
dessota un cel d'hivern i, en hora dolça,
ens feia de pastor pel viarany.
El seu càlid record fondrà, aquest any,*

*de l'ànima, arrapats, el glaç i el gebre,
quan jo adori l'Infant en el pessebre.*

Glossari: Rellent: humit, moll. Viarany: camí, caminó.

Fot. C.I.C. - Moià

A Moià

Quirze Solà

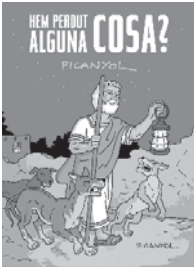
*Va dur-me fins aquí la marinada
i aquí vaig recalar;
de prats i boscos bé conec la fada
i el plor d'un campanar.*

*Carrers estrets m'expliquen les històries
d'un vell temps retingut,
posant ma ploma als dits per a les glòries
passades que hi ha hagut:*

*herois, sants, consellers i cau d'artistes.
¿Caldrà, doncs, més saó
amb terres tan constants i tan ben vistes
que torben la raó?*

PUBLICACIONS

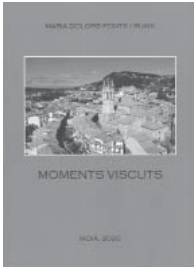
Llibres

Picanyol. *Hem perdut alguna cosa?*

Barcelona: Claret, març 2020. 140 pp.

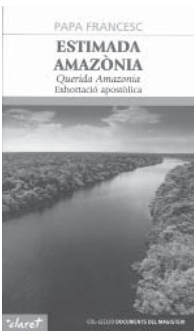
Llibre que fa una crida a la recerca dels valors perduts. Els dibuixos que acompanyen les citacions són una selecció dels últims cinquanta anys de la vida de l'autor, prou conegut. (Per a més detalls, vegeu LA TOSCA de març 2020, p. 42.)

Maria Dolors Fonts i Ruai. *Moments viscuts*

Moià: Germans Riera Fonts, maig 2020. 82 pp.

Llibre molt simpàtic i planer d'aquesta moianesa mare de família, dividit en dues parts: 1) La casa; 2) Viatjant; precedides de la «Presentació» de C. R. F. Conté molts articles, curts, la majoria inèdits i alguns ja publicats a LA TOSCA; hi figura també una selecció de fotografies. L'autora ja havia publicat anteriorment *Marges literaris* (2005) i *Paisatges i records* (2013).

Papa Francesc. *Estimada Amazònia*

Barcelona: Claret, febrer 2020. 82 pp.

Exhortació apostòlica *Querida Amazonia* del sant pare Francesc al poble de Déu i a totes les persones de bona voluntat. Ha estat traduïda al català pel nostre company de redacció Josep Ruai i publicada dins la col·lecció Documents del Magisteri, núm. 70, promoguda per la Conferència Episcopal Tarraconense.

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ

Centre de Podologia autoritzat pel Departament de Salut Plaça del Colom, 4 2n-2a // 08180 Moià

- QUIROPÒDIES (durícies, ulls de poll, ungles, ...)
- CONTROL PEU DIABÈTIC
- BERRUGUES PLANTARS
- ORTESIS DE SILICONA
- ESTUDIS BIOMECÀNICS
- PLANTILLES PERSONALITZADES
- REVISIONS INFANTILS

Cristina Homs Fargas N° Colegiada: 1456
 93.820.91.55 - 659.660.348

Revistes

—**Comunitat Els Avets**, febrer-maig 2020, revista digital amb notícies d'aquesta comunitat moianesa a favor dels discapacitats.

—**Núvol** «el digital de cultura», 1-5-2020, amb l'article «Sobre la denominació de l'actual pandèmia», del tractadista moianès Josep Ruaix i Vinyet, reproduït també en el butlletí digital *InfoMigjorn* del 26-5-2020.

—**Universitas**, blog de la Universitat Ramon Llull, 20-4-2020, amb l'article «Confiança i solidaritat», del professor moianès Josep Gallifa.

—**Vèrtex**, bimestral de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, març-abril 2020, amb l'article de Gil Furiols sobre la via d'escalada «L'Estoviada (Monistrol de Calders)», amb il·lustracions de Pol i Queralt Guinart.

Diaris

Regió7

24-4-2020

«Veïns de Moià volen que es preservin les llambordes del carrer de Sant Pere. S'ha obert una petició a la plataforma digital change.org que demana que la reurbanització del vial no n'elimini la superfície actual».

25-4-2020

«No entenc per què no ens deixen anar al bosc [durant el confinament per la pandèmia]», opinió de Ramon Borràs, 43 anys, Moià, economista, dins el suplement «La Revista».

5-5-2020

«Esport7 i Judo Moià fan un seminari amb professors d'arreu de Catalunya».

6-5-2020

«Els Mossos denuncien dos homes per volar amb ultralleugers durant l'estat d'alarma. Una de les aeronaus provenia d'Artesa de Segre i anava a Moià i l'altra aterrava al camp del Pla de Bages».

8-5-2020

«La Banda del Carrer Montseny imagina un Moianès tropical amb la nova cançó "Cúmbia de l'Altiplà"».

16-5-2020

«Moià reobre urbanitzat el carrer de Josep Gallart». «La mala connexió a internet dificulta el teletreball i el seguiment del curs a l'Estany. Els pobles rurals pateixen la manca de bones xarxes de comunicació».

25-5-2020

«Els feligresos substitueixen el senyal de la creu per la neteja de mans amb gel en entrar a missa», amb referència a la represa del culte a l'església parroquial de Moià, amb una sola missa, el diumenge a les dotze del migdia. «Els bars de Moià habiliten els interiors per evitar el contacte entre els clients. Al personal se li acumula la feina per desinfectar les taules i els lavabos, que necessiten una neteja curiosa».

28-5-2020

«La Creu Roja del Moianès atén gairebé el doble d'usuaris ara que abans de la pandèmia. Actualment l'entitat dona servei a 56 unitats familiars d'arreu de la comarca, que bàsicament requereixen aliments i productes de neteja».

29-5-2020

«La Diputació de Barcelona destina 1.733.000 euros a Bages, Berguedà, Anoia i Moianès per a la reactivació econòmica i social».

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Gurkit Singh Garcia, fill de Gurkeerat i d'Esther, dia 6 de maig.

Nil Torra Ramon, fill de Jordi i de Montserrat, dia 8 de maig.

Diego Fischer Solís, fill de Néstor i de Carina Noel, dia 10 de maig.

Ousmane Chetigui Coulibaly, fill d'Araba i de Chetigui, dia 13 de maig.

Quim Ferrer Munill, fill de Jordi i d'Anna, dia 13 de maig.

Omar Fadia Kande, fill de Yoro i d'Adama, dia 14 de maig.

Defuncions

Asunción Valentí Dot, de cent anys, dia 27 d'abril.

Mateu Trenchs Verdaguer, de setanta-vuit anys, dia 3 de maig.

Francesc Sentias Ciuró, de vuitanta-dos anys, dia 18 de maig.

NECROLÒGIQUES

El meu cosí Mateu

Marian Baqués i Trenchs

Quan el 3 de gener de 1942 el matrimoni format per Cristina Verdaguer i Marian Trenchs van tenir el primer nen no van dubtar ni un moment com es diria: Mateu. Mateu, com l'avi que sis anys abans havia estat assassinat. Aquell matrimoni va tenir set fills.

Ell i jo vàrem néixer en una botiga de comestibles al nucli antic de Terrassa, al Portal de Sant Roc, cantonada amb el

carrer de la Cisterna. L'avi l'havia oberta el dia de Sant Josep de 1911, en un emplaçament cèntric. A la casa hi vivíem l'àvia, la família del Mateu i la meva. A taula vam arribar a ser catorze! Per tant, vàrem conviure dues famílies en una mateixa casa. Acostumem a dir que som «cosins-germans, més germans que cosins».

Els meus pares portaven la botiga. L'àvia cuinava; la mare del Mateu s'encarregava de la casa; el pare del Mateu treballava en un banc. La família del Mateu van marxar-ne el febrer de 1956 per anar

CLÍNICA DENTAL PUJOL

Ctra. de Manresa, 35 - Baixos
08180 Moià
www.clinicadentalmoia.com
Tel. 93 830 06 98
Mòbil 629 058 269

ODONTOLOGIA GENERAL
URGÈNCIES
ORTODÒNCIA
IMPLANTS

a viure al «pis». A l'estiu ens retrobàvem totes dues famílies en una casa que llogàvem a Viladecavalls, a tocar de Terrassa. Unes vivències felices ens forjaren, que per res del món no canviaria.

Recordo que el dissabte a la tarda ell i el meu germà anaven a aprendre de piano amb una cosina del seu pare i de la meva mare. Després en va continuar estudiant; entre altres professors va tenir Mn. Josep Miralpeix, a Moià.

* * *

Tinc gravat aquell dia de setembre de 1955 que el Mateu va marxar al calassanciat d'Alella. Per dinar vàrem menjar patates fregides. Després es va estar a Moià dos anys, el segon com a novici. Amb una moto BMW amb sidecar que el meu pare tenia el veníem a veure mensualment. També el vàrem visitar quan ell era als juniorats d'Iratxe —a tocar de Lizarra o Estella (Navarra)— i d'Albelda (La Rioja).

Pocs dies abans de començar jo el noviciat a Moià (juliol de 1963), el Mateu va anar a Terrassa per operar-se d'una senzilla apendicitis. Però la cosa se li va complicar per culpa d'una hemorràgia interna que li feia perdre sang. Van cridar el doctor Moisès Broggi, que va salvar-li la vida.

Dels anys de carrera en surt amb els títols de Mestre, Professor de francès i Llicenciat en Teologia. La revàlida de llicenciatura la feien en llatí! Va ser una llàstima que els professors de Teologia que va tenir a la Universitat Pontifícia de Salamanca fossin més aviat mediocres. Això no obstant, va anar madurant la seva fe, de la qual hem pogut gaudir.

El dia de Sant Esteve de 1965 canta la primera missa a l'església de l'Escola Pia de Terrassa. Pocs dies abans, el 19, havia estat ordenat a primera hora del matí a la capella del bisbe de Barcelona, Modrego. En el recordatori hi posa aquestes paraules de l'evangeli de Lluc:

«L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, perquè ell m'ha ungit. M'ha enviat per anunciar el missatge joios als desvalguts, per predicar als captius la llibertat...» (Lc 4,18). Unes paraules premonitòries que ell subratllà amb la seva vida.

* * *

El primer destí fou l'escola de Vilanova i la Geltrú. Hi fa classes —moltes!—. Algunes persones d'allí recorden el jove capellà ensotanat ballant sardanes. El setembre de 1969 l'enredo a començar la llicenciatura en Pedagogia. Malgrat la feina, l'acabarà en 1974.

A Olot s'encarrega dels interns i dels futurs escolapis. I hi imparteix classes. Fa uns quants mesos, uns antics alumnes d'aquella època el vénen a veure. Recorden la seva petja de lliurament, llibertat d'esperit, sentit comú i estimació que els deixà.

Poques setmanes després de la meva ordenació de sacerdot (abril de 1976), el nostre oncle escolapi Joan ens anuncia que ha demanat d'anar a ajudar a Mèxic i el Mateu ens diu que va al Senegal. Des d'aleshores cada mes jo em posava a la màquina d'escriure, agafava tres papers de ceba —així es diuen uns papers molt prim— i amb paper carbó escrivia als tres familiars que eren a missions. Una tia del Mateu —Dolors Verdaguer— era religiosa vedruna i durant vint-i-sis anys estigué al Congo.

* * *

El Senegal canvia el Mateu.

Va a Oussouye, a la Casamance, regió al sud del riu Gàmbia. El diolà n'és la llengua. Doncs ell n'és el Pompeu Fabra. Amb la cura minuciosa d'un orfebre, escolta els avis dels llocs, els pregunta com diuen tal acció o tal cosa, com pronuncien tal paraula. I en surt amb una gramàtica, un diccionari, uns llibres litúrgics traduïts i uns contes publicats. Tot plegat, feina d'un alt valor.

Domina el francès. Els qui durant uns quants anys han assistit a les converses

en francès a la biblioteca de Moià ho han pogut constatar. I, a més, l'ensenyava molt bé. Durant un cert temps va traduir a aquesta llengua els documents oficials de l'Escola Pia.

Féu classes al col·legi Joseph Faye. N'era el director. Per quatre anys fou delegat del pare provincial al Senegal.

El diumenge va a dir missa al poblet de Diakène, situat a uns 10 km d'Oussouye. Tota la població està batejada. N'és com el rector. Coneix tota la gent i la gent se l'estima. Aquell poble li té el cor robat. Hi va aprenent molt diolà.

Un any, per Nadal, els seus pares el visiten. La mare, en tornar, comenta entre altres coses que el Mateu va allà on hi ha més misèria. I té raó. Ja residint a Moià, l'abril del 2017, el Mateu, per darrera vegada, passa uns quants dies amb la seva estimada gent de la Casamance. En tornar fa una xerrada a l'Esplai de Moià explicant el motiu de la seva anada: les religioses escolàpies celebren els cinquanta anys de la seva estada en aquelles missions. En acabar-la no sap deixar de presentar unes fotos del centre de dones amb poliomielitis que atenia quan era allà. Em mostra algunes que es desplacen arrossegant-se. I diu: «Me les estimo molt, molt, molt!»

En els primers anys venia cada dos estius. Revivia el contacte amb la família, que mai no deixà. Entre altres coses, recordo quan li venia la crisi del paludisme. Dos o tres dies estava a quaranta de febre, que ell suportava intentant fer vida normal.

M'escriuen: «La gent l'adorava», «M'has donat confiança, m'has fet créixer», «Els professors i els alumnes del Col·legi Joseph Faye l'estimaven», «Bo, senzill, treballador, intel·ligent». Hi afegeixo: era molt intel·ligent.

Aquell bon costum de saludar tothom pel seu nom de pila és una herència del Senegal —i també una mostra de la seva bona memòria per als noms, que, a certes edats, és un privilegi—. Dir el nom ve a ser com dir: «Tu, per a mi, ets important.» Cada matí em saludava: «Bon dia, Marià!» De fet, si podia, feia una foto de cadascun dels moianesos per poder recordar-ne el nom. Ens portava al cor.

El sentit de festa, el fet de compartir-ho tot, la felicitat de viure, saber gaudir amb el que ara tinc, el valor del temps, la relació amb la gent... són qualitats que heretà del Senegal.

* * *

A la primavera de 1995 va caure de la moto. El xicot que hi anava al darrere es

Mateu Trenchs, en la celebració del cinquantenari de les Escolàpies a Senegal, l'abril del 2017

tragué la pols del damunt; a ell l'aixecaren amb set ossos trencats. Mai més no hi sentirà bé. El paludisme, que deteriora l'organisme, acabava de cobrar el seu peatge. Ha de tornar a Catalunya; el cor, però, el deixa al Senegal. Dues frases dels darrers anys que li transcriu: «I ja sabeu que per a mi el Senegal és el Senegal», «Si no fos per la salut me n'aniria a viure al Senegal».

Un cop a Catalunya, fa classes als col·legis escolapis de Granollers, Sabadell, Balaguer, Tàrraga. Un quant temps, a les escolàpies del carrer Llúria de Barcelona. És responsable del santuari de la Mare de Déu de la Pietat d'Igualada durant nou anys.

Té cura dels seus pares en els darrers anys de la vida d'aquests.

* * *

El convido a venir a Moià. El P. Josep Maria Oller estava moltes estones sol cada dia, ja que el P. Jesús Bosom i jo treballàvem fora de Moià. Hi ve en el 2010. Pot incorporar-se a la parròquia de Moià. Ja sabem què hi ha fet. La seva senzillesa arriba al cor; la seva pobresa ens ha enriquit; la seva llibertat ens ha alliberat. Més enllà de la relació amb les persones, n'apuntem un detall: l'any escadusser que es fa càrrec de la parròquia, pinta el presbiteri de l'església. I ja comença a recollir diners per a anar continuant amb la resta del temple.

Es vincula als Avets, a l'Hospital-Residència, a un grup de cantaires, al sardanisme. Visita malalts. S'encarrega del servei meteorològic, connectat amb l'administració pública, i d'enviar les dades mensuals a LA TOSCA. És membre del Consell del Presbiteri del bisbat de Vic en representació dels religiosos.

Al llarg dels anys va simplificant la seva vida. La simplifica per l'impacte de la gent del Senegal. Simplifica la seva fe en Jesús; simplifica el que l'envolta. Està en pau amb ell mateix. I somriu, com sempre ha fet.

Té dolor als ossos. S'ha de desplaçar amb el cotxe. Pel gener d'enguany comença a trobar-se malament. L'atrapa la situació de la pandèmia i s'ha d'esperar massa per a tenir el diagnòstic del seu mal. Passa uns quants dies a l'Hospital de Sant Joan de Déu de Manresa i els tres darrers al de Sant Andreu, també de Manresa. Sol. Conscient de la seva situació. El dia 1 de maig escriu: «La meua situació és greu.» A les deu del matí del diumenge 3 del mateix mes es troba per sempre amb Jesús, a qui havia estimat en els més petits. «L'Esperit del Senyor reposa sobre meu...» Una de les seves sardanes ressona en la immensitat del cel.

* * *

Arribat a aquest punt em tocaria parlar de com era per a mi el Mateu, com s'ha fet estimar, com l'hem estimat. I com l'hem plorat. No cal. Tots, en un aspecte o en un altre, ens hem sentit interpel·lats per la seva vida. Jo també.

Mateu, gràcies!

Glòria Pons i Puigcorbé

*Ens has deixat com un sospir que amara,
com un alè que mor en un instant.
Jesús et vol allà al costat del Pare,
perquè tu ets llum, ets vida caminant.*

*Tu vas guiar per camins de tendresa
a tanta gent donant-los nou esclat,
teixint musiques amb bandera estesa,
obrint camins de pau i caritat.*

*Tu pels més febles eres l'alegria,
i pels més xics, un far per assolir.
El Noi de Natzaret a tu et volia
fressant camins igual que un pelegrí.*

*I, joiós, obeïes una crida
que un dia et va adreçar el teu Creador,
i li has lliurat, humil, tota la vida
serenament lloant el teu Senyor.*

El repte de trobar la versió gravada antiga de l'Himne de l'Arbre Fruiter *Mercè Sentias*

Sóc la filla del Quico Sentias que, malauradament, va morir el propassat 18 de maig, a l'edat de vuitanta-dos anys. Encara dins el confinament pel Covid-19, vam ser els primers a poder celebrar missa pel seu enterrament, després d'uns dos mesos sense haver-se obert l'església parroquial de Moià.

L'última voluntat del meu pare havia estat que durant el seu funeral es pogués escoltar l'Himne de l'Arbre Fruiter, on ell, de tota la vida, havia fet el solo. Vam trucar a l'ajuntament, i el Ramon Tarter, molt amablement, ens va trobar la cançó i a més a més va venir al temple a posar-la, duent ell mateix l'equip de música per tal de poder-la sentir millor. Mil gràcies, Ramon. Ets un crac.

Quico Sentias amb la senyera de l'Orfeó Sant Graal, l'any 1956 (fot. J. Renom)

Però... hi ha un però: la cançó que tenen a l'ajuntament és l'última versió. La que l'últim director va voler que se cenyís a la partitura. Aquesta versió del solo acaba suaument i a parer meu no brilla, però més que la partitura digui que així ha de ser.

En canvi, en la versió del meu pare el solo acabava amb un do de pit. Molt més brillant que la versió que ara tenim.

Era l'última frase del solo: «... i el vent hi sospira.»

Ara acaba com en una espècie de fraseig, però la que el meu pare va cantar durant uns quaranta anys acabava a tot pulmó.

Sense micròfons, en èpoques passades era capaç de fer sentir la cançó a tothom, a l'aire lliure i amb centenars de persones assegudes. Evidentment, si hagués cantat la versió més fada que ara tenim, no s'hauria sentit i no hauria brillat tant.

El repte que llanço als moianesos és aquest: algú té gravada la versió antiga? I si és així, ens la podria fer arribar?

Em sembla increïble que amb les desenes d'anys que va interpretar l'altra versió, no se'n guardi cap còpia.

Gràcies a tots per endavant.

* * *

L'escrit que li vaig fer en el recordatori és el següent:

*Un adéu, que vol sortir com sempre,
però aquesta volta és etern.*

*Un adéu dels que fan mal,
perquè és l'últim.*

*Som un sospir,
tan petit, tan delicat...*

*I, sabent-nos tan febles,
ens estimem,
i estimant-nos esdevenim eterns.*

DADES METEOROLÒGIQUES

Estació pluviomètrica de l'Escola Pia

LATITUD 41° 48' 53" N LONGITUD 2° 5' 44" ALTITUD 741 m

ABRIL 2020

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	15,0	5,4	10,2	0	1	9	W	0,8	
De l'11 al 20	16,8	8,8	12,8	3	1	6	SW	56,8	
Del 21 al 30	16,6	8,9	12,6	5	1	4	W	56	113,6

MAIG 2020

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	21,7	11,8	17,9	6	3	1	W	25,6	
De l'11 al 20	19,9	10,1	15,0	3	5	2	W	43,0	
Del 21 al 31	21,1	12,1	16,6	6	1	4	SW	26,4	95,0

COMPARATIVA ABRIL-MAIG 1920 - 2020

	Abril 1920	Abril 2020	Maig 1920	Maig 2020
Mitjana de les màximes	16,4	16,1	23,5	20,9
Mitjana de les mínimes	5,5	7,3	11,7	11,3
Temperatura mitjana	10,9	11,9	17,6	16,5
Màxima absoluta	22,0	20,1	30,0	27,4
Mínima absoluta	1,0	3,6	2,0	8,5
Pluja mensual	15,9	113,6	27,0	95,0
Pluja màxima en un dia	7,3	28,6	14,5	29,4
Dies de pluja	18	11	7	7

Les dades meteorològiques de Moià actualitzades cada 15 minuts (i les dades històriques des de l'any 2006) es poden consultar a la pàgina web de Carles Illa i Casanova, MeteoMoia.cat. També es pot seguir al Twitter: [@MeteoMoia](https://twitter.com/MeteoMoia), i al Facebook: [Meteo.Moia](https://www.facebook.com/Meteo.Moia).

NOTA DE LA REDACCIÓ

Totes les persones i entitats que vulguin fer-nos arribar articles, cròniques, informacions, etc. per al pròxim número de LA TOSCA, ens ho poden fer arribar fins al dia **16 de juliol**, a través del correu electrònic latosca@latosca.cat o bé deixant-nos-ho a la nostra bústia, a Can Carner.

Sopa de lletres: AGULLA, BOTÓ, CREMALLERA, DIDAL, ENTRETELA, PEDAÇ, PINÇA, PUNY, SOLAPA, REPUNT, TAVELLA, TRAU, VORA.

**Per a dents
més blanques**

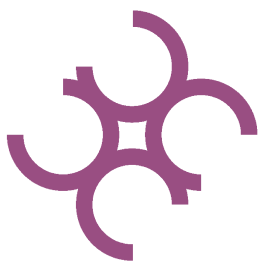
DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'ènèrgica acció emblanquidora.

**DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS**

Demani consell farmacèutic.

FARMÀCIA
casajuana

Atenció Farmacèutica
Control de Paràmetres de Salut
Seguiment de la Medicació i SPD
Dermofarmàcia
Homeopatia
Naturapatia
Nutrició i Dietètica
Fórmules Magistrals
Targeta Fidelitat

Ctra. de Manresa, 33 - 08180 Moià   Tel. 938 30 02 88   ☎ 659 256 762 (Consultes i encàrrecs)
Horari: 09:00 - 13:30 • 17:00 - 20:00

*Presentant aquest exemplar de La Tosca,
us obsequiem amb un test de salut gratuït
(Valorat en 20€)

